

04-2024 | 65. ÅRGANG

AM.NO

Anleggs- MASKINEN

Tar tre måneder
av læretida i **Firenze**

Kjemper for
massedeponi
i **Tromsø**

Fagprøver
på løpende bånd

50 år med
Vei og Anlegg

TOTALLEVERANDØR AV BETONGVARER OG ELEMENT TIL FREMTIDENS VEI OG INFRASTRUKTUR

Vann og Avløp:

Rør og rørdeler
Kummer
Inntaksløsninger
Trekkekummer
Utskillere og renseprod.
Slisserenner
Drensrenner
Gategods

Samferdsel:

Kulvert
Kabelkanaler
Plattformelementer
Tunnelementer
Mastefundamenter
Trekkekummer
Støttemur L-Element
Treplantekummer

Innhold

6	Kjemper for massedeponi i Tromsø	52	Fagprøver på løpende bånd – med lånemaskiner fra Renta
10	50 år med Vei og Anlegg	56	Agder Gruppens konkurser kan være en av Norges største
31	Første batterimaskin i forsvarssektoren	59	Lett blanding
32	Lena-Valle-elever vant skole-NM	60	Bransjeoversikten
34	Tar tre måneder av læretida i Firenze	63	MEF har ordet
42	INTERMAT samlet besøkende fra 130 nasjoner	64	MEF-nytt

Finansiering av nytt eller brukt utstyr

Visste du at vi lar deg lease brukte maskiner?

Leasing lar deg anskaffe utstyr, uten at det spiser opp bedriftens egenkapital. Du kan også velge brukt utstyr, gitt at det har en viss annenhåndsverdi.

Ønsker du et tilbud på finansiering av bedriftens neste maskin? Kontakt Tormod Karlsen, strategisk rådgiver i Ikano Bank, for en hyggelig leasingprat! Tlf 920 28 367 / e-post tbk@ikano.no

Les mer om leasing til anleggsbransjen

IKANO
BANK

Gode avtaler på kjøp av strøm for medlemmer i MEF

Ta kontakt med Eric for en hyggelig strømprat og et godt tilbud.

Skagerak Energitjenester er din trygge og forutsigbare samarbeidspartner i energimarkedet. Vi er nyskapende og ser muligheter for våre kunder i kraftmarkedet – alt i tråd med en grønn fremtid.

Skagerak Energitjenester er et selskap i energikonsernet Skagerak Energi. Skagerak Energi har over 100 års erfaring fra kraftmarkedet og er eid av Statkraft, Skien, Porsgrunn og Bamble kommune.

Kontakt oss for mer informasjon

Eric Støle Karlsen 934 46 160 ericstole.karlsen@skagerakenergi.no
Erlend Sande 911 64 451 erlend.sande@skagerakenergi.no

tjenester@skagerakenergi.no
Tlf: 908 96 270
skagerakenergitjenester.no

Kolofon

Utgiver:
Maskinentreprenørenes Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

Annonser:
A2Media AS
Camilla Sparby
Tlf. 477 07 338
camilla@a2media.no

Bjørnulf Lie
Tlf. 971 66 507
bjornulf@a2media.no

Forsidebilde:
Runar F. Daler

Design:
Edda Grafisk AS

Trykkansvarlig:
Edda Presse

ISSN 0003-3715
65. årgang

Leder

NIMBY

Du sitter nå med en real messeutgave av Anleggsmaskinen i hendene. Bortimot halve bladet er viet de to store, tradisjonsrike anleggsmessene Vei og Anlegg i Lillestrøm og INTERMAT i Paris. Og vi har ikke engang fått plass til stoffet fra IFAT München, verdens største messe innen avfall, gjenvinning, vann og avløp, som gikk av stabelen i midten av mai. Dette kan du lese om i neste utgave.

Det har lenge vært snakk om de usikre og vanskelige tidene bransjen er inne i. I første kvartal i år gikk hele 270 bedrifter i bygg- og anleggsbransjen konkurs. Rådgivnings- og revisjonsselskapet BDO forventer krisestemning og et økende antall konkurser til langt inn i 2026. I april år gikk Agder Gruppen over ende – en av Norges største konkurser noensinne (se side 56) – med en samlet gjeld på 2,5 milliarder kroner. Konkursen satte også sitt preg på Vei og Anlegg, der selskapets enorme utstillingsområde ble stående skrikende tomt. Likevel må vi kunne si at det var mye optimisme å spore på Norges største anleggsmesse. Den tiltrakk seg nesten 20 000 mennesker fra hele landet, og både Norges-, Europa- og verdensnyheter ble avduket på løpende bånd.

Miljøaspektet i bransjen har vi hørt mye om de senere årene; hvordan kan miljøutslippene reduseres? Vei og Anlegg hadde viet en hel dag til dette

temaet. Her tok MEFs Sverre Huse-Fagerlie til orde for å se mer på helheten, og ikke bare på elektrifiseringen av anleggsmaskiner. Han viste blant annet til at ombruk av masser gir langt mindre utslipp enn å sprengre ut nytt fjell, og at transport av masser representerer et stort miljøproblem. «Den store klimaeffekten ligger i å finne gode løsninger for kortreiste masser», sa han.

Lagring og mottak av overskuddsmasser er helt nødvendig for å få gjennomført anleggsprosjekter landet over. Ett av mange eksempler på at bransjen møter stor motstand når det gjelder å få deponert slike masser, er i Tromsø kommune (se side 6). Der har en samlet bransje i ti lange år jobbet for å få lov til å deponere *rene* overskuddsmasser nærmere byen. Foreløpig uten resultat. I dag må massene kjøres minst 50 kilometer tur/retur til nærmeste deponi. Ikke særlig miljøvennlig, med andre ord. Hovedutfordringen kan kanskje enklest oppsummeres med ett ord, som Sjur Wethal fra maskinleverandøren Nasta brukte under miljøseminaret på Vei og Anlegg, nemlig «NIMBY» – eller «Not in my backyard». Altså at alle gjerne vil være med å redde miljøet, så lenge det ikke medfører noen ulemper – i hvert fall ikke i nærheten av der de selv befinner seg.

Runar F. Daler - rd@mef.no

Redaksjonen

 Ansv. redaktør
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no

 Journalist
Njål Hagen
Tlf: 917 93 407
nh@mef.no

Kari Druglimo-Nygaard
Andrea Holtekjølen
Fredrik Tronhuus

Abonnér

Skann koden for å bestille abonnement.

Anleggsgartnermester Arne Giskeødegård

Vi utfører sprøytesåing effektivt og rimelig, med godt resultat og kun fornøyde kunder!
32 års erfaring.

Ta kontakt for et godt tilbud Tlf 90 50 32 32

www.nyttgress.no | Arne.g@oppdal.com

Kjemper for massedeponi i Tromsø

I ti år har de jobbet for å kunne lagre rene overskuddsmasser nærmere Tromsø. I dag må lastebilene kjøre minimum 50 km t/r for å deponere massene på nærmeste deponi. Ikke akkurat miljøvennlig.

Tekst og foto: Runar F. Daler - rd@mef.no

– En av de største klimautfordringene i anleggsnæringen, er håndtering av rene masser. Arealer for lagring og mottak av overskuddsmasser er helt nødvendig for å kunne gjennomføre planlagte bygge- og anleggsprosjekter. Tromsø kommune har dessverre svært begrenset kapasitet til å deponere slike overskuddsmasser, og situasjonen er i ferd med å bli kritisk. Det sier Jorunn Nyheim, distriktssjef i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) i Troms.

Må kjøre fem mil

– Ifølge Tromsø kommunes planprogram for klima, miljø og energi 2024-2032, står klimagassutslipp fra veitrafikk for 27 prosent av de totale utslippene. For å

tippe et lass overskuddsmasser må man i dag kjøre 50 kilometer tur/retur til nærmeste deponi. Det sier seg selv at det er svært lite miljøvennlig, fortsetter Nyheim.

– Lange avstander til deponi er ikke bare en belastning for miljøet, med økte CO₂-utslipp. Det betyr også økte kostnader. Når vi vet at 80 prosent av oppdragene i bransjen kommer fra offentlig sektor, er dette også dårlig samfunnsøkonomi.

Det viktigste miljøtiltaket

Problemstillingen er på ingen måte ny. Jon Egil Sørensen, daglig leder i Einar Sørensen Maskinentreprenør AS, forteller at anleggsbransjen i området har jobbet med å få på plass et stedsnært bærekraftig mottak for

overskuddsmasser i ti år. Foreløpig uten å bli hørt.

– Allerede i 2014 hadde jeg, Herbjørn Nilssen fra Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS og MEF et møte med Tromsø kommune, hvor temaet var å finne et deponi i Tromsø-området hvor vi kunne bli kvitt overskuddsmassene i anleggsprosjekter. Det eneste lovlige deponiet vi kunne benytte den gang lå ni mil herfra. Kommunen kom vel etter hvert opp med hele 17 forslag til steder – gamle grustak og lignende – som kunne være aktuelle, men det viste seg at ingen av dem lot seg gjennomføre, sier Sørensen.

– I dag står vi fremdeles i samme situasjon; det er omtrent ingen steder vi kan bli kvitt massene. Men vi er faktisk så heldige her i Tromsø at det er et deponi like i nærheten her, som kan benyttes til dette, nemlig massedeponiet i Ørndalen her på Nord-Tromsøya. Det har tidligere vært brukt som deponi, men ble stengt for private aktører i 2016. En gjenåpning av Ørndalen for deponering og sirkulærdrift, vil være det viktigste tiltaket for å redusere CO₂ fra anleggsbransjen i Tromsø, slår han fast.

HER BØR DEPONIEET LIGGE: En gjenåpning av Ørndalen for deponering av rene overskuddsmasser, vil være det viktigste tiltaket for å redusere CO₂ fra anleggsbransjen i Tromsø. Det mener (fra venstre): Herbjørn Nilssen (daglig leder Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS), Jorunn Nyheim (distriktssjef MEF i Troms), Kenneth Kristiansen (daglig leder Maskinentreprenør Stig Kristiansen AS og styreleder i MEF Troms) og Jon Egil Sørensen (daglig leder i Einar Sørensen Maskinentreprenør AS), samt en samlet bransje for øvrig.

Ørndalen – eneste realistiske alternativet

– Det er hovedsakelig tre årsaker til at vi ønsker å få åpnet Ørndalen deponi. Det ene er selvfølgelig det miljømessige. I dag må vi enten kjøre 25 kilometer én vei, eventuelt hele 80 kilometer en annen vei, for å deponere overskuddsmasser. Hvis vi tar i bruk Ørndalen, kan vi kutte transporten med 90 prosent, noe som både sparer veisystemet, og ikke minst miljøet, sier Kenneth Kristiansen, daglig leder i Maskinentreprenør Stig Kristiansen AS og styreleder i MEF Troms.

– Det andre er det rent samfunnsøkonomiske. Hvis vi korter ned transportavstandene, vil vi også kutte kostnadene for utbyggingsprosjekter her i Tromsø. Det vil altså bli rimeligere både for folk flest og for næringslivet å utvikle ting her i byen. Det vil rett og slett gagne alle å få kortere vei til et overskuddsdeponi, fortsetter Kristiansen.

– Det tredje er sikkerhet. I dag er det to alternative deponier; det ene er å kjøre til Balsfjord. Veien dit er riktignok fin, men det tar jo 3,5 timer tur/retur. Det andre alternativet er Ordalen på Kvaløya. Det tar bare 40 minutter dit, men man må kjøre på en av de farligste fylkesveiene. Vi har mer enn nok trafikkulykker allerede, spesielt vinterstid. Ørndalen står dermed igjen som det eneste realistiske og bærekraftige alternativet, sier han.

Dronebilder viser stor kapasitet

– Hvorfor har ikke kommunen vært interessert i å gjenåpne Ørndalen deponi?

– Kommunen bruker allerede dette området som deponi selv, og de sier at det er nesten fullt. Dessuten hevder de at tilkomsten er så vanskelig, spesielt

Sted: Tromsø

Ørndalen har tidligere vært brukt som deponi, men ble stengt for private aktører i 2016. Kapasiteten i området er det beregnet til ca. 750 000 kubikkmeter masser, noe som vil si syv til ti års drift.

på vinterstid, sier Herbjørn Nilssen, daglig leder i Maskinentreprenør Herbjørn Nilssen AS.

– Når det gjelder kapasiteten på Ørndalen, er det beregnet til ca. 750 000 kubikkmeter masser, noe som vil si syv til ti års drift. Og dette er ikke tall vi har tatt ut ifra løse lufta; det har vi kommet fram til ved hjelp av dronemålinger, sier Jon Egil Sørensen.

– Faktum er jo at Ørndalen ligger der som et åpent sår i naturen i dag, etter mange års sprengning og uttak av stein. Vi ønsker nå, sammen med kommunen, å tette igjen dette krateret og tilbakeføre området til naturen. Vi må også presisere at det er jo ikke søppel vi ønsker å deponere her. Det er snakk om rene masser. Ønsket er å tilbakeføre terrenget til et fremtidig friluftsområde for byens befolkning, sier Kenneth Kristiansen.

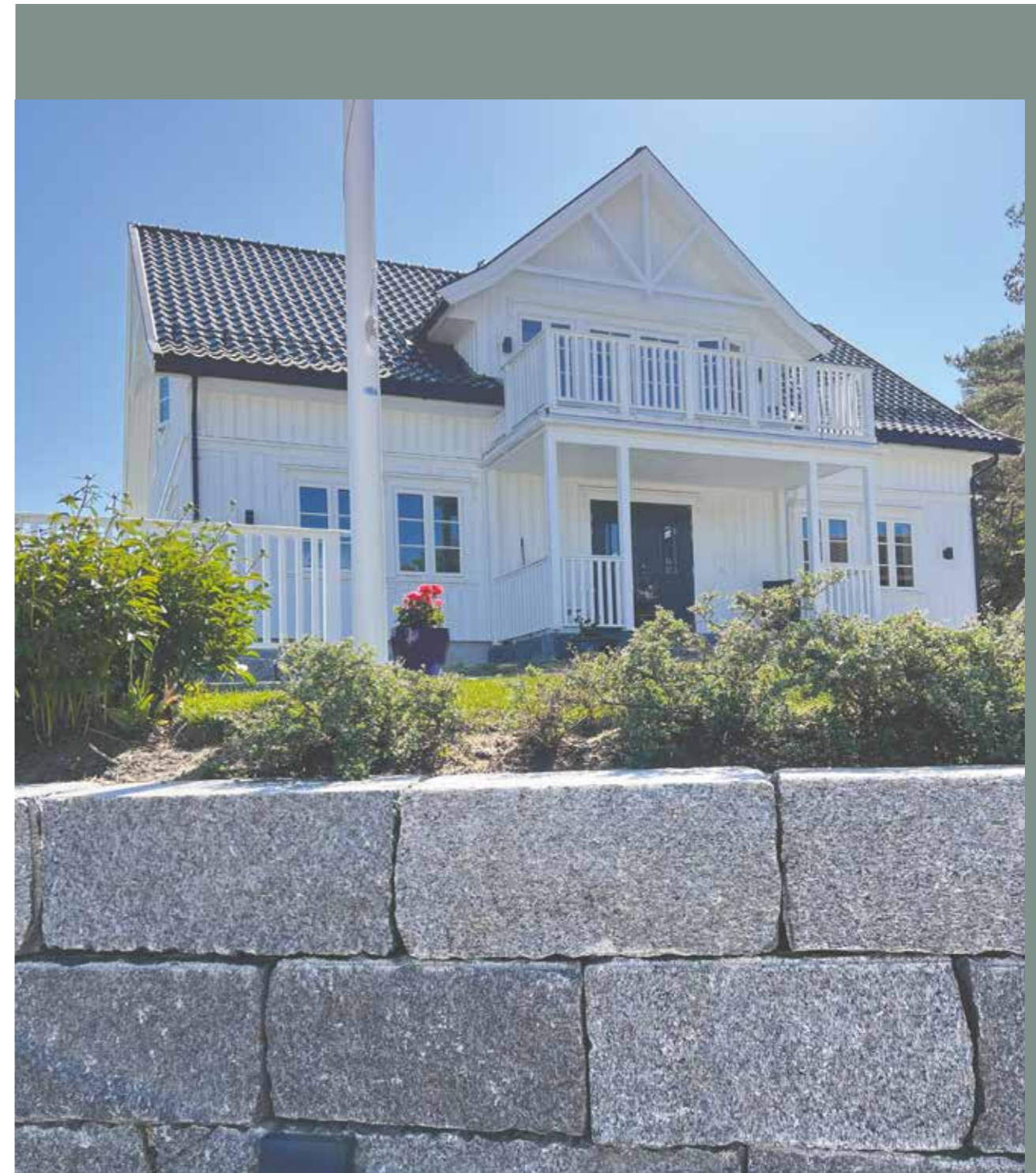
– Det å åpne Ørndalen «ticker» av i alle boksene – miljø, sikkerhet og samfunnsøkonomi – og er i tråd med alle ønsker, uansett hvilket politisk parti man tilhører. Hvis Tromsø kommune virkelig ønsker å være miljøvennlig i sine anleggsprosjekter, så er det nettopp dette som vil gi størst gevinst. Effekten av å kjøre elektriske maskiner forsvinner jo, når vi er nødt til å kjøre overskuddsmassene så langt.

Ordføreren var sjokkert

Til tross for mange års arbeid, tilsynelatende uten fremgang, er MEFs Jorunn Nyheim nå forsiktig optimist.

– Tromsø kommune har satt seg et ambisiøst mål om å redusere klimagassutslippene med 50 prosent innen 2025 og 85 prosent innen 2030, med utgangspunkt i utslippsnivået i 2009. Det som er positivt nå, er at kommunen faktisk ser på deponisituasjonen. Kommunen har fått innspillene og tallene av oss, og har nå nedsatt en tverrfaglig gruppe, inkludert MEF og bransjen, som skal arbeide med dette. Til og med ordføreren har jo sagt at det må gjøres noe. Da vi hadde møte med ham, var han helt sjokkert over at ikke fantes noe deponi i nærheten. Så ting beveger seg i riktig retning, selv om det går tregt, sier Nyheim.

– Aller er jo enige om at dette må gjøres noe med dette, både deponering av rene masser og sirkulærdrift. Det er jo galimatias å fortsette slik det er nå. Får vi dette til, vil det være en stor seier for bransjen som har jobba med dette i så mange år, men først og fremst vil det være en viktig seier for byen og befolkningen, slår hun fast. ●

NORSK NATURSTEIN - forvaltet med respekt for naturen

Kortreist larvikitt til ditt prosjekt
Raskt ekspedert, konkurransedyktige priser
30 års erfaring og ekte lidenskap for norsk naturstein

ROCKS[®]
of Norway

rocksofnorway.no

50 år med vei og Anlegg

Tekst og foto: Njål Hagen og Runar F. Daler - anleggsmaskinen@mef.no

Det er i år 50 år siden MGF arrangerte Vei og Anlegg for første gang, uten at det ble markert på noen spesiell måte. Vei og Anlegg 1974 ble holdt på Ullevål Stadion, men allerede i 1966 stilte maskinleverandørene ut anleggsmaskiner da foreningen arrangerte Den Tekniske Messen på Sjølyst.

For 40 år siden, i 1984, var første gang Vei og Anlegg

ble arrangert på Hellerudsletta. Veldig mange husker de tolv gangene messen ble holdt på dette området for lange bilkøer og gjørmete parkeringsplasser. Dette var også blant årsakene til at messen ble flyttet innendørs til messehallene i Lillestrøm.

Veldig godt fornøyd

Helt siden starten har besøkstallene ligget mellom 18 000 og 25 000 personer. På årets messe var det totalt 18 951 besøkende i løpet av de fire messedagene. Dette er en nedgang fra 2022, hvor besøkstallet var vel 20 000.

– Vi var spent på om nedgangstidene i bygg spesielt, men også en trangere økonomi hos entreprenører innen anlegg, ville føre til at tallene falt kraftigere enn det vi opplevde, sier messegeneral Tone L. Grøstad, adm.dir. i Maskingrossisternes Forening (MGF).

I tillegg til de registrerte besøkende var det 5137 registrerte utstillere, så det var totalt 23 688 personer innom i løpet av de fire dagene.

– Vi er veldig godt fornøyd med messen, og vårt samarbeid med NOVA Spektrum. Både rigg og gjennomføring har gått knirkefritt, og vi har fått utelukkende positive tilbakemeldinger fra både utstillere og besøkende, sier Tone L. Grøstad.

Messegeneral Tone L. Grøstad, adm.dir. i Maskingrossisternes Forening (MGF), var veldig godt fornøyd med årets messe.

Det var i år andre gangen Vei og Anlegg ble arrangert på NOVA Spektrum i Lillestrøm.

Neste Vei og Anlegg blir i 2027, og MGF venter en endelig avklaring på hvilken uke det blir.

– Vi styrer mot omtrent samme tid, for mai er ingen god måned i 2027 heller, sier Grøstad.

Konkurs ble samtaleemne

I tillegg til godt besøk på NOVA Spektrum, var det også mange anleggsfolk på de forskjellige sosiale arrangementene som maskinforhandlerne arrangerte i Stor-Oslo-området. Og det ble ekstra pågang hos de fleste, da den planlagte festen ved Agder Gruppens nye anlegg på Berger ble avlyst som følge av konkurransen. En konkurssom for øvrig var messens store snakkis.

Lange køer med anleggsfolk som skulle inn i messehallene. Vei og Anlegg 2024 hadde i underkant av 19 000 besøkende fra hele Norge.

NY HYBRIDMASKIN FRA HEATWORK:

Heatwork lanserte sin nye hybridmaskin HW 3600 Hybrid 40. Den leverer samme effekt som HW3600; 103 kW på diesel/biodiesel, i tillegg til 40 kW på elkraft.

– Vi er veldig spent på denne maskinen. Den er helt ny; de siste testene på den ble kjørt så sent som i forrige uke. Dette er markedets kraftigste hybrid-teletiner per i dag! Det garanterer vi, sier Ronny Bjerkan, salgansvarlig Midt-Norge og Torstein Bergli, storkundeansvarlig salg i Heatwork.

Ronny Bjerkan (t.v.) og Torstein Bergli fra Heatwork.

– Det skrives jo litt etter hybridmaskiner i markedet nå. For det er jo ikke så mange steder det er godt nok lagt opp for rene el-maskiner per i dag. Vi skjønnte tidlig at el-maskinene kun er for de største byene. I Verdal, for eksempel, har man ikke behov for helelektrisk. Derfor må vi tilby hybridløsninger, for å dekke behovet der ute for alle. Denne kan gå elektrisk dere det er mulig, og kjøre diesel/biodiesel ellers.

– Maskinen leverer opptil 40 kW på strøm, og opp til 103 kW på biodiesel.

– Vi er nå klare for å ta bestilling på disse for neste vinterse-song.

Tom Erik Huuse, avdelingsleder i Entrack AS, foran den elektriske hjullasteren Kramer 5065-e.

– Det er god etterspørsel på denne, og vi har solgt tre stykker allerede. I løpet av året kommer også Yanmar SV17e i el-versjon. Den blir vist på INTERMAT i Paris akkurat nå, sier han.

Messens største: På standen til Construction Equipment Group (CEG) var utstillingens største gravemaskinutstilling. – Xtreme-skuffa (XD) har et volum på 6500 liter og er beregnet for bruk på maskiner som for eksempel Cat 395 og Volvo 950, sier salgssjef Stig Kjetil Haugsvær (t.v.). Han og daglig leder Tor Kjetil Moe, forteller at de har lansert en helt ny generasjon lettere og sterkere gravemaskinutstillinger. Dette er oppnådd ved å bruke Hardox 500 TÜV. X3-serien består av skuffer fra 1250 til 3200 liters volum som skal være tilpasset nordiske forhold.

Salg første dag: EMS Norge er forhandler av maskiner fra Takeuchi, Hyundai og Weidemann. Trekkløveret på bildet; Tom Lauritsen, Lars Thomas Kihle og Thore Larsen hadde solgt to maskiner før lunsj første messedag.

Liten verdensnyhet: På standen til Nasta var HSP 010S utstilt. Dette er en helt ny liten klype fra HSP Gripen, og produseres i Hudiksvall i Sverige. Sorteringsklypa veier 50 kilo, og er beregnet for bruk på maskiner fra ett til fire tonn. – Med den nye klypa har vi nå modeller fra 50 kg til 6 tonn, og for bruk på maskiner fra ett til 100 tonn, sier Emil Asplund, eksportselger hos HSP Gripen. Til høyre på bildet er Øystein Haga Jensen, selger anleggsgutstyr hos Nasta.

40- OG 100-ÅRSJUBILEUM

Det er i år 100 år siden japanske Tsurumi ble etablert, og i 40 av disse årene har Intec Pumper vært norsk forhandler. – Det er i år 40 år siden jeg solgte min første Tsurumi-pumpe. Den ble levert til Selmer i forbindelse med byggingen av Oslo City, sier Ole Hellem, daglig leder i, og tidligere eier av Intec Pumper. Selskapet ble solgt til Ahsell Norge AS i 2022. 40-årsjubileet ble markert med «pumpe-kake» utformet som den første Tsurumi-pumpen Hellem solgte. På standen var en pumpe fra 1997 utstilt. Denne er fortsatt er i utleiparken til UCO. – Det forteller det meste om kvaliteten på Tsurumi-pumpene, sier Hellem.

Ole Hellem, daglig leder i Intec Pumper.

Elektrisk slag: Finske Lekatech viste frem en helelektrisk slaghammer som får kraften sin fra en patentert lineær elektrisk motor, med andre ord helt uten hydraulikk. Hammeren veier 500 kg og skal ha samme kraft som en ett-tonns hydraulisk hammer. Det var første gang el-hammeren ble vist frem og utstillingsmodellen kan benyttes på gravemaskiner fra 6-16 tonn. Den er tilpasset for bruk på elektriske maskiner, men kan også brukes på dieselmaskiner, forklarer Antti Anttila, daglig leder i Lekatech Oy.

TO FØRSTE CAT-FRESERE TIL VESTLANDET

Glenn Thorén, produktspecialist asfalt, valser og kompaktering hos Pon Equipment, viste stolt frem de to første asfaltfresene Pon Equipment har solgt i Norge. Han forteller at siden dette er de to første, har både mekanikere og delelageransatte fra Pon Equipment og teknisk personell hos kundene vært på opplæring ved fabrikk i Bologna i Italia.

– Skal vi gjøre det riktig, må vi gjøre det ordentlig med én gang. Dette for å sikre god og trygg drift når maskinene skal leveres til kundene straks messa er over, sier Thorén. Han forteller at fresene er utstyrt med et nytt tannsystem som skal sørge for god fresekapasitet.

– Hvis jeg har rett, så blir dette høyproduktive maskiner som skal sørge for at vi tar markedsandeler i tiden fremover, sier han.

Bijak Maskin fra Bergen ble etablert i 1986 og har lang erfaring med asfaltfresing. Cat PM 822-fresen de har kjøpt har 220 cm fresebredde og er utstyrt med en motor på 800 hk. Selskapet var i Sverige for å prøvekjøre tilsvarende maskin før de tok avgjørelsen om å gå til anskaffelse av Cat-fresen. I trappa (nedenfra og opp): Børge Høstmark, Håkon Birkeland, Arvid Wespestad, Steffen Birkeland, Rune Ask og Glenn Thorén (to sistnevnte fra Pon Equipment).

Cat-fres nummer to på messa med modellbetegnelsen PM313, skal til Bergens-entreprenøren Sartor Drange AS. Modellen har en fresebredde på 130 cm og motoreffekt på 300 hk.

– Dette er første fresen i denne størrelsen vi går til anskaffelse av. Fra før har vi en 60 cm fres, og vi har kjøpt denne for å kunne ta større jobber, sier Bjørn Ove Hetlevik (i midten), driftsleder i Sartor Drange.

Pon-selger Rune Ask (t.v.) synes det er flott at Sartor Drange har valgt Cat-fres når de nå har kjøpt større fres. Til høyre er «valsekongen» Glenn Thorén.

Markedets bredeste utvalg av miljøcontainere

REDUSERT EGENVEKT – MINDRE FORBRUK AV DRIVSTOFF – MINDRE UTSLIPP AV CO₂

Vårt utvalg til entreprenøren:

- Krokcontainere, hjullastere, transportflak for transport og rivning
- Sertifiserte liftcontainere, steinkasser og løftekurver til løft på byggeplassen
- Sedimenteringscontainere fra 13 – 37 m³ beregnet for oppsamling av slam fra tunnelboring og annen anleggsvirksomhet
- Containere for oppbevaring av farlig avfall med oppsamlingskar i bunn

STORT LAGER • RASK LEVERING • KVALITET FOR LENGER LEVETID

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no

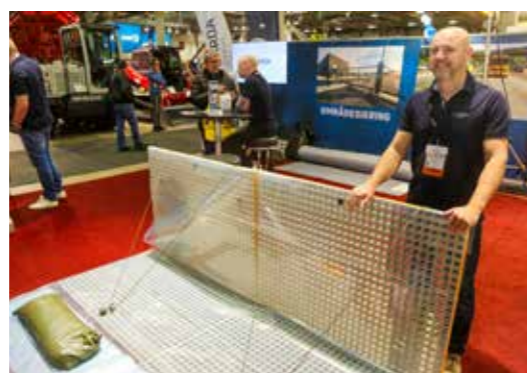

I stolen til høyre, hos Edel Helgheim, har Bjørn Westman satt seg. Han jobber som sjåfør for CP Sand Transport. Til venstre er det Kebreab Solomon, som er på opplæring hos Bjørn, som får nakke massasje av Janne-Helen Storvik.

POPULÆRT MASSASJETILBUD

Edel Helgheim (til høyre) og Janne-Helen Storvik, er forhandlere av Forever Living-produkter. De tilbyr et par-tre minutters gratis nakke massasje til alle som vil. Og anleggsfolka var ikke vanskelige å be!
 - Det har vært godt over 100 personer innom for en nakke massasje med kremer disse to første dagene. Det er så mange som kommer inn her med stive skuldre og nakker og andre vondter og smerter. Og ikke minst mange tørre, sprukne hender, som vi smører inn med litt god håndkrem.
 Dette er en yrkesgruppe som nok ikke er så opptatt av å pleie seg selv på denne måten, sier Edel og Janne-Helen.

SKAL HOLDE VANNMASSENE UNNA

Trond Normann i Garda Sikring, bak det nye flomvernet.

Garda Sikring har inngått et samarbeid med det norske selskapet Haawal, og viste fram et nytt flomvern på Vei og Anlegg.

- Ilddåpen til dette flomvernet var egentlig i fjor under vårflommen, men vi har inngått samarbeid med dem nå, og viser det derfor her. Dette er et enkelt, men solid patent, som skal holde vannmassene unna, forklarer selger i Garda Sikring, Trond Normann.

Under vei og Anlegg ble for øvrig også nyheten sluppet om at Garda Sikring Group danner et partnerskap med tyske Freihoff Gruppe, med mål om å strategisk vekst i hele Europa.

På MECA-standen konkurrerte messedeltakerne om å bli sterkeste mann og kvinne.

Gjengen fra Nærøysund Entreprenør foran (og inne i) veiøvelen, en 672 GP fra John Deere.

TRENGER VEIHØVEL TIL VINTEREN

Nærøysund Entreprenør - en del av Nærøysund Gruppen AS - vant nylig en stor driftskontrakt i Ytre Namdal av Trøndelag fylkeskommune. Nå skal de gå de innkjøp av en ny veiøvel.

- Ja, vi slo ut Veidekke, Svevia og Mesta - oss fra lille Rørvik! Vi var nummer tre på pris, men vant på miljø/bærekraft, oppdragsforståelse og CV/organisasjonskart, forteller gjengen fra Nærøysund Entreprenør, som vi møter på Wirtgen Group sin stand. Wirtgen er eid av John Deere.

- Kontrakten, som har oppstart 1. september i år, har en varighet på fem år, med mulighet for ytterligere to år. I forbindelse med kontrakten skal vi investere i en veiøvel. Og det står mellom denne fra John Deere og en fra Cat. Vi er ikke helt klare for å skrive kontrakt her og nå på messa, men det er spennende å se og sammenligne, sier de.

Daglig leder Sigvald Risa (til venstre) og gründer (og far) Steinar Risa, foran Stickup, som nylig ble relansert.

PLUKKER OPP BRØYTESTIKKER I FART

- Jeg begynte å lage en maskin for å sette brøytestikker ned i bakken - en Stickset - for 34 år siden. Vi selger mellom 25 og 30 av dem i året, i Norge, Sverige, Finland, Sveits. Vi har til og med solgt en til Yellowstone-parken i USA, forteller gründer av S. Risa AS, Steinar Risa.

- For 12 år siden introduserte vi også en maskin for å plukke opp brøytestikkene i fart - en Stickup - men markedet var ikke helt klart for det den gangen. Før vintersesongen 2023/24 tok vi den fram igjen. Den kan holde maksimalt 13 km/t mens den plukker opp stikkene.

Digitale påvisningsmerker til maskinstyring - ny pris!

Tidligere måtte du betale en fastpris på kr 1835 eks. MVA per påvisning du bestilte maskinstyringsdata for, uavhengig av lengden på den påviste traseen. Nå prises tjenesten basert på en meterspris, som innebærer at du betaler kr 6,50 eks. MVA per faktisk påviste meter. Med dette håper vi at terskelen for å bestille maskinstyringsdata senkes, da prisen i større grad vil reflektere størrelsen på graveområdet. Endelig fakturert pris vil være basert på faktisk antall påviste meter.

- ✓ kr 6,50 eks. MVA per faktisk påviste meter
- ✓ Få påvisningsmerkene rett inn i maskinstyringssystemet

Skann med din mobiltelefon og les mer!

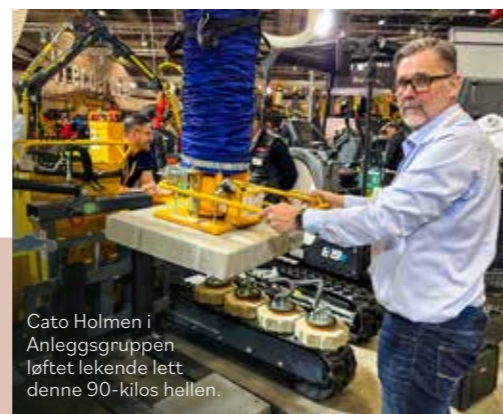

Daglig leder i Beck Maskin, Christian Beck, med Mecalac-hjullasteren ES1000

ELEKTRISKE MECALAC-MASKINER

Daglig leder i Beck Maskin, Christian Beck, viste fornøyd fram to nye, elektriske Mecalac-maskiner på Vei og Anlegg: Hjullasteren ES1000 og dumperen EMDX.

- Denne hjullasteren kom hit nå på mandag og rakk akkurat messa. Det er en lånemaskin, som skal rett videre ut i Europa etter messa, men de er klare for salg nå, sier Christian Beck.
- Det er en seks-tonns maskin, som har en driftstid på åtte timer, minimum. Den er bygd opp fra bunnen av som en elektrisk maskin. Chassiset er som på dieselmaskinen, men alt annet er nytt. Det er altså ikke bare byttet ut dieselmotoren med el-motor. Den har et 75 kW-batteri, og det lades fullt på åtte timer, forteller han.
- Dumperen EMDX er bygd på samme lest som ES1000. Den har en lastekapasitet på seks tonn, og den veier 5325 kg. Den har samme batterikapasitet som hjullasteren.

Cato Holmen i Anleggsgruppen løftet lekende lett denne 90-kilos hellen.

ELEKTRISK VAKUUMLØFTER

Anleggsgruppen viste fram en batterielektrisk vakuumløfter for heller og kantstein.

- Denne unike maskinen, Probst-TM-B-Green Line, har blitt mulig gjennom et samarbeid mellom Probst, Anleggsgruppen og Nullutslipp AS, sier selger Cato Holmen i Anleggsgruppen.
- Med denne vakuumslangen, kan maskinen løfte 200 kilo. Men det går an å sette på en større slange, som kan løfte 250 kilo, forteller han mens han demonstrerer maskinen ved å lekende lett løfte opp en helle på 90 kilo.
- Batteriet er på 20 kWt, og det holder en god arbeidsdag - det bør kunne holde i 10 timer. Maskinen kan også lades under bruk. Den batteridrevne maskinen koster 1 350 000 kroner, mot 825 000 i dieselsversjon.

Daglig leder i Tana Musikk og Maskin AS i full sving under messa. Han har både dansemusikk og gravemaskin som sitt virksomhetsområde.

HURTIGGÅENDE STUBBFRES OG STØVDEMPER

Daglig leder i Ankerløkken Equipment, Morten Paulsen, presenterte et nytt agentur. Selskapet har nylig blitt forhandler av italienske Malaguti, og på standen viste de blant annet frem en hurtiggående stubbfres, beregnet på bæremaskiner fra 1,5 til 18 tonn, og Plury. Sistnevnte kan påkobles tolv forskjellige redskaper, som for eksempel stolpeklype, asfalskjærehjul, vibroplate, spuntklype etc.

Paulsen viste også frem Spraystream Track S7,5, en beltegående støvdemper. Vannkanonen er plassert på et beltegående understell som gjør det enkelt å flytte rundt i pukkerk, avfallsanlegg eller hvor det måtte være.

Track S7,5 har teleskoparm som kan løfte vannåkekanonen fem meter til værs og på den måten fange støvet bedre. Vannkanonen har en kastelengde på 50 meter, og et maks vannforbruk på 2700 l/timen.

Morten Paulsen, daglig leder i Ankerløkken Equipment.

VOLVO MASKIN MED BESTE STAND

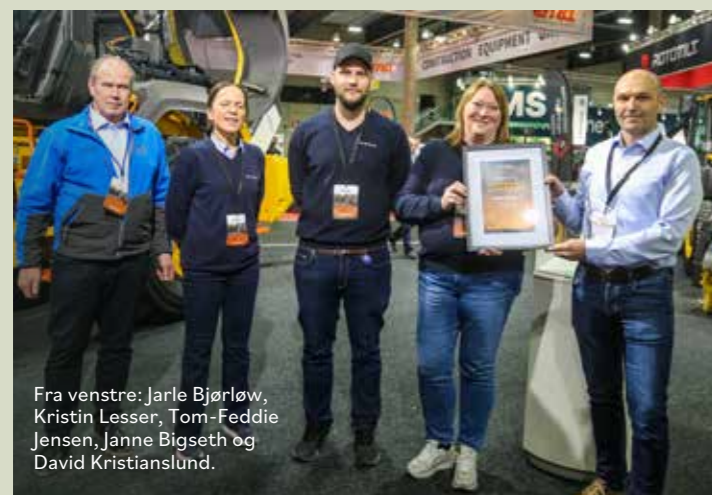
Volvo Maskin AS ble kåret til beste stand på Vei og Anlegg 2024.

- Det er jo veldig gøy å få den prisen. Dette er en happening i bransjen, og vi har lagt ganske mye jobb i å få det slik. Det var veldig moro å høre juryens begrunnelse. Det var i veldig stor grad det vi har tenkt på da vi planla standen, sier salgs- og markedsdirektør David Kristianslund i Volvo Maskin AS.

Juryens begrunnelse:

«Vinneren har en stor stand med mye innhold. Standen fremstår oversiktlig og luftig, med et moderne visuelt uttrykk, som inviterer besøkende inn. Den er luftig og oversiktlig.

Vinnerens utstilling viser en stor bredde i både typer utstyr, størrelser, teknologi og drivlinjer. Vinnerens utstilling spiller i stor grad utviklingen i anleggsbransjen som helhet, med tydelig eksponering av både dagens og fremtidens teknologi. Standens to viktigste nyheter er et godt uttrykk for vinnerens posisjon og ambisjoner, der én av nyhetene er en verdenspremiere på en utslippsfri, hydrogendrevet gravemaskin,» heter det blant annet i juryens begrunnelse.

Fra venstre: Jarle Bjørlov, Kristin Lesser, Tom-Feddje Jensen, Janne Bigseth og David Kristianslund.

GeoGrav - Ledningsportalen i appformat

GeoGrav er Ledningsportalen i appformat og fungerer ypperlig på mobile enheter. Du bruker samme brukernavn og passord som i Ledningsportalen. Appen er i tillegg stappet med nyttig og ekstra funksjonalitet. GeoGrav er beregnet for entreprenører / firmaer som jobber med graving. Appen hjelper deg først og fremst med å holde orden og oversikt over alle aktive graveprosjekter – enten det kun er dine egne graveprosjekter eller firmaets prosjekter.

- ✓ Skaderapportering
- ✓ Varsling ved graving nær høyspent
- ✓ Fornyelse av gravmelding

Skann med din mobiltelefon for å last ned appen

Nullutslipp – hvordan oppnå det?

– Vi må begynne å fokusere mer på de indirekte utslippene. Vi må se på helheten, ikke bare på utslippene fra maskinene. Det er det store hjertesukket, sa MEFs Sverre Huse-Fagerlie under paneldebatten på Vei og Anlegg.

Under fagprogrammet på dag to av Vei og Anlegg var det en paneldebatt med temaet «Hva skal til for at utslippsfritt blir førstevalg?». Alle deltakerne var skjønt enige om at man har kommet langt på relativt kort tid, men spørsmålet var altså hvordan utslippsfritt skal bli et naturlig – og frivillig – valg.

– Litt av bakteppet vi står i med det grønne skiftet, er at alle vil være med å redde miljøet, men ingen vil ha vindmøller. På «nynorsk» kaller vi det for Not in my backyard; altså at forbrukere, bedrifter og kommuner vil gjerne velge det mest miljøvennlige alternativet, så lenge det ikke kommer med en ulempe. Slipper vi ulempen, velger vi miljøvennlig ti av ti ganger, sa Sjur Wethal fra maskinleverandøren Nasta.

Fra eie til leie

– Vi har investert 650 millioner i nullutslippsmaskiner, og markedet er stadig voksende. Jeg tror det er essensielt for å få en effektiv og god anleggsplass, at det er tilstrekkelig strøm tilgjengelig. Vi må tenke mer energiplanlegging og energiflyt, sa Erik Sollerud i Rental Group. Han var svært optimistisk med tanke på utslippsfrie anleggsmaskiner, men han fremhevet viktigheten av delingsøkonomi.

– For et par år siden sa jeg på en konferanse at for maskiner over 25 tonn, må vi ha andre energibærere enn batteri. Men nå har vi investert i batterimaskiner som veier 105 tonn, så utviklingen går så utrolig fort. Jeg tror imidlertid at delingsøkonomi vil bli viktig, for å øke maskinutnyttelsen. Gjennomsnittsmaskinen i Norge i dag, står 55 til 60 prosent av tida helt ubrukt. Sånn kan vi ikke ha det. For å øke utnyttelsesgraden, tror jeg vi må bort fra å eie maskinene, og heller leie dem. På den måten kan entreprenørene bruke sin kompetanse og kapital til å drive gode prosjekter, og leie inn utstyr som er riktig til hvert prosjekt. Man fjerner risiko, øker forutsigbarhet, og driver utviklingen fremover, sa Sollerud.

Krafttilgang

At man har kommet lengst med nullutslipp i storbyene, og da spesielt hovedstaden, er velkjent. Heidi Sørensen, fra Klimaetaten i Oslo kommune, var ikke i tvil om hvorfor.

– Det er ingen tvil om at anbudsprosessene har vært en nøkkel for at vi skulle kunne få til det resultatet vi har i dag. Fra 2019 har vi hatt nullutslipp som tildelingskriterium. Fra 2025 blir det krav om nullutslipp for anskaffelser gjort av Oslo kommune – og det er jo 30 prosent av det som bygges i Oslo. Så, i 2030, skal resten komme etter, fortalte hun.

– Noe av grunnen til at vi nå har kommet dit at 77 prosent av arbeidet på bygg- og anleggsplassene til Oslo kommune nå er utslippsfritt, er at vi har hatt god markedsdialog og prøvd å adressere enkelte større og mindre problemer. Krafttilgang er et slikt problem, som vi nå jobber tungt med, sa hun.

Hva med indirekte utslipp?

– For entreprenører i Oslo, er det selvsagt at man skal drive med nullutslipp. Men ofte blir Oslo trukket fram som et bevis for at

Fra paneldebatten (fra venstre): Sverre Huse-Fagerlie (Maskinentreprenerens Forbund), Heidi Sørensen (Klimaetaten, Oslo kommune), Harald Maaland (Miljøstiftelsen Zero), Erik Sollerud (Rental Group), Sjur Wethal (Nasta) og ordstyrer Ingvild Kilen Rørholt (Miljøstiftelsen ZERO)

dette er lett å gjennomføre overalt, og det blir litt feil. Norge er fryktelig mye større enn Oslo, og det er en skog med småbedrifter der ute, hvor det er bratt, kaldt og langt mellom strømuttakene, sa Sverre Huse-Fagerlie, fagsjef Bærekraft, klima og miljø i MEF, før han kom med sitt store hjertesukk:

– Det snakkes konsekvent om det er som er lett å måle og telle; om lastebiler og anleggsmaskiner er utslippsfrie eller går på biogass. Men majoriteten av klimautslippene i anleggsbransjen kommer jo fra massehåndtering, betongproduksjon, stålproduksjon, import av skifer fra Kina, og så videre. Vi må begynne å måle også de indirekte utslippene. Ombruk av masser gir for eksempel mye mindre utslipp enn å sprengte ut nytt fjell og frakte masser langt av gårde. Den store klimaeffekten ligger i å finne gode løsninger for kortreiste masser. Vi må se på helhet; ikke bare på maskinene, sa han.

– Ingen grønn omstilling med røde tall

– Kommer vi i mål med bare gulrøtter og subsidier, eller må vi ty til pisk og forbud? undret ordstyrer Ingvild Kilen Rørholt fra miljøstiftelsen ZERO fra scenen.

– Det viktigste her er faktisk penger. Skal man få til en bærekraftig og varig endring, så må det lønne seg. Forbud og pisk har jeg ikke noe tro på. Det må lønne seg. Vi må komme dit at den som kjører el-maskin er den som tjener mest penger, sa Erik Sollerud.

– Man lager ikke grønn omstilling med røde tall, stemte Sverre Huse-Fagerlie i.

– Entreprenørene må jo få lov til å tjene penger. Det å tvinge bedrifter til å kjøpe ny teknologi som kanskje ikke er utprøvd, har jeg ikke tro på. Vi har hørt her i dag at utviklingen går så ravnende fort, at når man først har bestilt en maskin, så er den nesten utdatert når man får den. Det er en stor gambling for en liten bedrift, sa han. >

Påvisning i stedet for kart

Trenger du påvisning selv om gravemeldingen skulle resultere i “grav etter kart”, kan du nå bestille Påvisning i stedet for kart. Det betyr at du kan få påvist ledninger hvor ledningseier har bestemt at det egentlig er tilstrekkelig å grave etter tilsendt kart. Ved påvisning av disse ledningene får du som graver en samlet, samt bedre og mer nøyaktig oversikt over hvor alle kablene ligger!

✓ Få påvisning selv om ledningseier beslutter grav etter kart

✓ Vi påviser de kablene du vanligvis ville fått et kart på

Skann med din mobiltelefon og les mer!

Signerte arbeidsavtale: Claus Konow skrev under på ansettelsespapirene i påsyn av sin nye sjef Stian Zachariassen. Konow blir salgsansvarlig (KAM) for Steelwrist-produkter overfor Volvo Maskin og Hymax. Han er 50 år, bor på Skjetten, og har blant annet jobbet hos Hesselberg.

Tre forskjellige energikilder: Hos Liebherr Norge var el-maskinene plassert på eget blått teppe for å markere forskjellen fra dieselmaskinene. Det er nemlig ikke enkelt å se forskjell på hvilke energikilde som driver maskinene ved første øyekast. Den tyske maskinprodusenten viste flere hydrogenrevne maskiner på forrige Bauma i München, og har med det tre energikilder: hydrogenmaskinene ble ikke vist på Vei og Anlegg.

– Alle batterielektriske Liebherr-maskiner skal ha minimum driftstid på sju timer per lading, sier Håkan Nyhaugen, daglig leder i Liebherr Norge. På det blå teppet sto hjullgraveren 916E og hjullasteren L507E.

Fra venstre: Arne Knaben (t.v.) er administrerende direktør i Volvo Maskin og styreleder i Maskingrossisternes forening (MGF). Han viste ordfører Kjartan Berland i Lillestrøm rundt på Vei og Anlegg, sammen med bl.a. administrerende direktør Gunn Helen Hagen i Nova Spektrum. Her ved Volvos elektriske og autonome lastemaskin.

LILLESTRØM-ORDFØRER FIKK OMVISNING I UTSLIPPSFRIE MASKINER

Ordfører Kjartan Berland i Lillestrøm kommune fikk en eksklusiv mini-omvisning og en statusrapport på utslippsfritt, samt en innføring i tre ting som driver utviklingen nå.

Ordføreren ble tatt imot av styreleder Arne Knaben fra messarrangøren Maskingrossisternes Forening (MGF). Knaben ga ordføreren en konsentrert innføring i tre megatrender som driver utviklingen i anleggsmaskiner nå.

Ny anleggsbransje

– Det ene er elektriske drivlinjer, som er veldig viktig for miljøfotavtrykket. Det andre er at maskiner er oppkoblet, "snakker sammen" og er mye mer intelligente. Det tredje er innføring av selvkjøring og autonom teknologi. Samlet gjør disse tre at anleggsbransjen er i ferd med å bli helt ny, sa Knaben, som til daglig er adm. direktør i Volvo Maskin AS.

Knaben illustrerte de tre hovedtrekkene i utviklingen med en omvisning på Volvo Maskins egen stand, der han blant annet viste frem den nyutviklede hydrogenrevne gravemaskinen signert Applied Hydrogen AS på Kongsberg.

Utslippsfritt i kommunen

Før han ble ordfører ved siste kommunevalg jobbet Kjartan Berland i mange år som fagsjef i Drivkraft, bransjeforeningen for selskaper som selger flytende drivstoff og energi. Han var tydelig på at hans kommune er i ferd med å stramme til kravene til utslippsfrie anleggsplasser.

– Er det naturlig at Lillestrøm kommune vil følge den samme ambisiøse linjen som nabo Oslo kommune i kravene til utslippsfritt?

– Ja, jeg synes det er naturlig å se til hvordan Oslo legger opp løpet. Men det er viktig å balansere dette også. Det skal være praktisk gjennomførbart. Det må være tilgjengelig maskinpark som gjør det mulig, og det må være tilgjengelig alternativt fornybart drivstoff der utslippsfritt ikke er mulig. Det må også gjøres en kost-nytte-vurdering. Vi vet at det grønne skiftet koster ekstra, sier han.

Arne Knaben ga ordføreren en omvisning sammen med bl.a. kundedirektør Trond Andersen i Nova Spektrum.

KRAMER

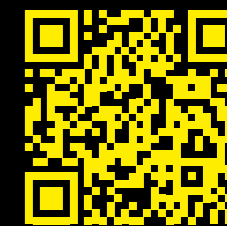
on the *safe* side

NY HJULLASTER?

Hos oss finner du et stort utvalg hjullasterer for både små og store prosjekter – enten det er snakk om lasting av stein og grus, håndtering av trelast eller snørydding. Våre hjullasterne fra Kramer er firehjulstyrt, og sikrer deg pålitelige anleggsmaskiner som har bestått utfordrende, langsiktige tester med flere tusen timers drift. Dette er kvalitetsmaskiner med enestående ytelse.

**Ta kontakt med våre selgere for mer informasjon!
Scan QR-koden for å lese mer om Kramer.**

Tlf.: 62 94 54 40 | firmapost@entrack.no | www.entrack.no

DU FINNER OSS OG VÅRE SERVICEPUNKTER I HELE NORGE

GRINDER • LILLEHAMMER • TRONDHEIM • LILLESAND • FØRDE
STAVANGER • BERGEN • BALLANGEN • MOSS • AFARNES

Industri- og lagerbygg

Fjøssystemer Bygg er kjent for sine kostnadseffektive bygg med kort byggetid – lagerbygg, redskapshus og industribygg, både isolerte og uisolerte. Våre bygg har en effektiv og kostnadsbesparende konstruksjon med god arealutnyttelse, og vi tilbyr skredderbygde løsninger til fast pris.

Ta kontakt for informasjon, tilbud eller en uforpliktende prat. Fjøssystemer Bygg, Losnabakkan 50, 2634 Fåvang. Telefon 02634. E-post: bygg@fjossystemer.no

fjossystemer.no **FJØSSYSTEMER**

Glenn Mellegaard, daglig leder i Hymax, mellom de to batteri-elektriske Kubota KX038-4e og U27-4e.

BYGGER OM TIL ELEKTRISK, OG NYTT AGENTUR

Kubota-, Merlo-, Giant- og AUSA-importøren (pluss litt til) Hymax AS, stilte med et stort utvalg av maskiner og utstyr på sin stand.

Daglig leder Glenn Mellegaard kunne strålende fornøyd vise frem to elektriske Kubotaer. Den ene er fabrikkbygget, KX038-4e, mens den andre, U27-4e, er bygget om fra diesel til elektrisk-drift via et «el-kit».

– Kubota tilbyr en løsning som gjør at du kan bygge om U27 eller KX19 til henholdsvis U27-4e eller KX19-4e. Alt er levert fra Kubota og blir selvfølgelig CE-godkjent. Selve ombyggingen skal ifølge Kubota ta ca. 15 timer, sier Mellegaard. Hymax har ikke fått testet ut ombyggingen selv ennå, da første ombyggingssettet kommer til sommeren. Mellegaard forteller at de skal kunne bygge om maskiner som er inntil fem år gamle.

Den batterielektriske KX038-4e vil kun gå som utleiemaskin. Hymax og Norge er blitt valgt ut av Kubota som testland for ti maskiner, og alle skal sendes tilbake til fabrikk etter fem år.

Maskinforhandleren lanserte også nytt agentur på messa. De har inngått avtale med finske Hyvåkone om import og salg av deres redskaper. Hyvåkone er importør av Giant til Finland, og har utviklet og produserer en rekke redskaper tilpasset mindre hjullastere og redskapsbærere, blant annet plog, skjær, skuffer, feiekost m.m.

PASSER OM HVERANDRE

Både Rototilt og Steelwrist stilte ut den andres utstyr på standen. Dette ble gjort for å synliggjøre Open-S-standard. Kort forklart står Open-S for at redskaper og utstyr med S-feste, skal kunne kobles sammen med oljetilførsel uavhengig av hvem som har produsert utstyret. Slik kan kunden bruke utstyr fra én produsent i kombinasjon med for eksempel HK-feste fra en annen.

Alliansen ble startet av Steelwrist og Rototilt, men har fått en rekke andre produsenter av utstyr med etter hvert.

Steelwrist på Rototilt-standen. Michael Hällström, country manager, mener det er til bransjens beste at flere produsenter støtter opp om Open-S-standard.

Rototilt på Steelwrist-standen – for å markere samarbeidet om Open-S-standard. I bakgrunnen Steelwrists Norges-sjef, Stian Zachariasen (i midten).

Marcus Leü, Global Product Manager i Epiroc.

VERDENSLANSERING HOS EPIROC

Epiroc Smartroc T30 er utviklet på samme plattform som T25, som ble lansert på Vei og Anlegg 2022. Boreriggen har lavt tyngdepunkt, men fortsatt samme bakkeklaring, som skal gi gode terrengegenskaper. Plassering av tunge komponenter i bakkant av riggen gjør at bortårmet har god rekkevidde, som igjen gir færre forflytninger.

– Smartroc T30 dekker et areal på 24 kvm, noe som er hele 60 prosent mer enn tidligere. Dette gir mindre forflytning, som igjen øker sikkerheten og i tillegg gir lavere kostnader, sier Marcus Leü, Global Product Manager i Epiroc. Borhammeren er på 19 kW, som skal være mye på en kompakt maskin som T30. Boreriggen på standen var den første serieproduserte, og Epiroc åpnet for bestilling av den nye riggen på messa.

David Kristianslund (t.h.), salgsdirektør i Volvo Maskin, og Jeroen Dronkers fra Limach mellom de to el-graverne E88 (to batterier) og E60 (ett batteri), begge med intern heis for enkelt og raskt batteribytte.

BYGGER OM VOLVO-GRAVERE TIL EL-DRIFT

Nederlandske Limach ble etablert i 2017, og har siden 2018 bygget om Volvo-gravemaskiner til elektrisk drift. Måten det gjøres på er tydeligvis godkjent hos Volvo CE, siden konsernet har kjøpt 51 prosent av selskapet.

Limach bygger om Volvo-gravere fra 1,8 til 17 tonn. Alle har utskiftbare batterier og er utstyrt med egen batteriheis, slik at et batteriskifte utføres på kort tid (5-10 min.). På de minste modellene er det ett batteri på 184 kW, mens fra 10-tonns maskiner og opp er det to (totalt 368 kW). Kjøper man med ett ekstra batteri, kan dette stå til lading og byttes raskt ved behov.

– Så langt har Limach levert ca. 230 maskiner, og de har et mål om å produsere ca. 100 maskiner per år, sier David Kristianslund, salgsdirektør i Volvo Maskin.

Så langt bygger de modellene E18 (1,8 tonn), E20 (2 tonn), E27 (2,7 tonn), EC60 (6 tonn) og hjullgraveren EW60 (7 tonn) som alle har ett batteri på 184 kW. De to største i serien, E88 (10 tonn) og E140 (17 tonn), har begge to batterier på totalt 368 kW. For E140-maskinen som Volvo Maskin har stor tro på for Norge, er driftstiden beregnet til 7-8 timer, og man kan altså bytte batteri på noen få minutter med heisløsningen. For å kunne bytte batteri er det montert et internt mindre batteri på 10 kW for å betjene heisen og eventuelt flytte maskinen litt.

– Dette konseptet har vi stor tro på, og vi har så langt bestilt fire maskiner, to stk. E140 og to stk. E88, sier Kristianslund, og han legger til at de vil bli levert i Volvo-gul farge. Limach har også bygget en el-graver basert på korthekk-modellen ECR 235 (25 tonn), men den var så ny at den ikke var klar til Vei og Anlegg.

NY PRISGUNSTIG BORKRONE

Etter 50 år med gule borkroner har Epiroc lansert en grå og mer prisgunstig borkrone.

– Den nye serien heter Grey Line og er tilpasset kunder som prioriterer pris. Den nye serien har ca. 20 prosent lavere pris enn de gule, sier Bjørn Oddvar Andresen, markedssjef for borstål og hydraulisk verktøy hos Epiroc. Bjørn ble tidligere omtalt som «diamant-Bjørn», men etter lanseringen av den nye serien blir han kalt «grå-Bjørn» blant Epiroc-kolleger. Han forklarer at selv om de grå er rimeligere i innkjøp, gir de gule borkronene fortsatt gir lavest kostnad per bormeter.

«Grå-Bjørn» viste også frem Epirocs egen slipemaskin. Den brukes for å slippe stiftene på borkronene, og er utviklet for å gi så lavt vibrasjonsnivå som mulig for brukeren.

Epirocs markedssjef for borstål og hydraulisk verktøy, Bjørn Oddvar Andresen, har fått kallenavnet «grå-Bjørn».

Lars Dahle, produktspesialist i Volvo Maskin, med den nye Volvo EC500.

EUROPAPREMIERE PÅ «NORSK» 50-TONNER

Etter mange møter mellom Volvo Maskin og Volvo-fabrikkene i Sør-Korea, og flere turer til fabrikkene for produktspesialist Lars Dahle, er Volvo EC500 utviklet og bygget for bruk under norske og nordiske forhold. 50-tonneren har fått mer krefter og «fart» enn EC480, som den erstatter.

– Vi har brukt mye tid for å finne harmonien i maskinen for å tilfredsstille norske førere. Førerhytta er helt ny, med nytt sete, blåsepistol, egen plass til skoene, trådløs lading av mobiltelefonen og en stor nok kjøleboks, sier Dahle, da han viser oss rundt maskinen.

– Jeg tok med en 1,5-liters flaske fra Norge for å vise koreanerne hvor stor kjøleboksen måtte være.

Det er blitt bedre benplass, alt av luft- og viftesystem er forbedret og en ny elektronisk «hjerne» skal gi føreren flere valgmuligheter enn tidligere. Av andre nyheter på maskinen er varme i speil og 14 fabrikkmonterte lamper som skal gi «milky light» (blanding av hardt og mykt lys). Det er også integrert lys i bakloddet, som Dahle omtaler som norgeslys.

Alle yttermål er lik som på forgjengeren EC480, men undervognen er litt forsterket. Maskinen på standen skal leveres til Busengdal AS.

SKAL TESTE EL-HAMMER

Rosendal Maskin hadde som vanlig et tydelig skille på standen mellom maskinene fra Develon og JCB. Daglig leder Thor Anders Høgaas hadde invitert alle ansatte til messa på fredagen, og skulle ta med alle ut på middag samme kveld.

På standen viste han frem et stort utvalg av både oransje og gule maskiner, samt forskjellige løsninger for elektrisk drift.

Tor Anders Høgaas, med den batterielektriske hjullgraveren DX165W som veier 17 tonn, har en motoreffekt på 104 kW og med et utskiftbart batteri med en total tilgjengelig effekt på 400 kWh, noe som skal gi 8 timers brukstid. Maskinen på standen var påmontert den elektriske slaghammeren fra finske Lekatech. Hammeren skal i test hos Braathen Landskapsentreprenør etter messa.

Selskapet har agentur på generatorer og powerbanks fra JCB, og viste frem to modeller på standen. Generatorene leveres med 4- eller 6-sylindret Steg-V dieselmotor, og powerbankene kommer i fem varianter, fra 23 til 104 kWh.

ALT I SMØREMIDLER til anlegg, skog og landbruk!

• Vi leverer over hele Norge.

• Gunstige priser.

• Vi har også originaloljene for New Holland og CASE (IH) anleggs- og landbruksmaskiner.

• Petronas er factory fill på Mercedes.

NEW HOLLAND AMBRA SMØREOLJER CASE AKCELA SMØREOLJER PETRONAS KB Kvalitet siden 1884

Keddell & Bommen AS
Tlf.: 22 06 15 30 / E-post: olje@keddell.no

ØKENDE MARKED FOR JERNBANEMASKINER

– Vi er stadig mer spesialisert inn mot jernbanemarkedet. I fjor leverte vi 12 jernbanegravere.

Og jernbanegående dumpere er det jo bare vi som har. Det er et nisjeprodukt for oss. Vi selger fire-fem av dem i året, og det går ca. 30 totalt i Norge nå. Denne 912 GS-dumperen skal til Banefjell AS i Stavanger, forteller salgssjef i Hydrema Norge, John Vidar Bakken.

– Fra jeg begynte her 1. januar 2016, har vi vokst fra fire ansatte til dagens 14. Den gangen var salget totalt 17-18 maskiner i året. Nå selger vi mellom 56 og 58 maskiner i året – og rundt 20 av dem går på jernbane, sier han.

John Vidar Bakken, salgssjef i Hydrema Norge foran den jernbanegående dumperen 912 GS.

Marius Eng Håkerud, daglig leder i Rock Stop.

VIL HINDRE STEINSPRUT FRA LASTEBILER

Det relativt nye firmaet Rock Stop hadde sikret seg en sentral plassering i glassgata under Vei og Anlegg. Der viste de fram en innretning som skal hindre steinsprut fra tvillinghjul.

– Vi har kjørt et testprosjekt med Veidekke i 12 måneder nå. Vi har kjørt fire lastebiler i området rundt Hestnøstunnelen ved Espå, og totalt ble det registrert ca. 500 steiner på disse bilene, eller 3,5 steiner i uka per bil under testperioden. Og hver eneste slik stein kan være livsfarlig. Hvis en stein veier ca. halvannen kilo, kan du jo tenke deg selv hvilken kraft den vil treffe en bilrute med, sier Marius Eng Håkerud, daglig leder i Rock Stop.

– Innretningen består av en «pinne» som er festet fra skjermen og ned mellom tvillinghjulene, som enkelt registrerer når noe har kilt seg mellom hjulene.

– Det piper i et display inne i hytta når sensoren registrerer stein. Vi kan også loggføre nøyaktig hvor dette har skjedd (ved hjelp av med GPS), slik at man på den måten kan peke ut spesielt utsatte områder.

– Man slipper også at steinen gnager seg innover og lager hull i dekkene eller i skjermene, sier Håkerud.

Produktet koster 39 900 kroner for fire sensorer, pluss display i førerhytta. For datalagring og analyse (valgfritt) koster det 495 kroner per måned.

BRUKER MINIMALT MED ENERGI

Den nye tiltrotatoren fra Engcon, EC319, er utviklet spesielt for å bruke lite energi.

– Det er jo nesten for en «relansering» å regne, for vi viste den jo her i 2022. Men fra sommeren i år settes den i serieproduksjon. Med spesialutviklede LS-ventiler (Load Sensing Valves), skal denne tilten forstå når det trengs 40 og når det trengs 230 bar. På den måten vil energiforbruket reduseres drastisk, forteller Morten Fjeld-Nielsen, salgssjef i Engcon.

– Etter hvert vil også EC309 og EC326 komme med slike LS-ventiler, sier han.

Morten Fjeld-Nielsen, salgssjef i Engcon viste fram EC319.

Mina Numme (5) kjører simulator på MEF/OKABs stand, mens pappa Simen Numme Halvorsen følger med.

Andre Myren, salgsleder i Tokvam Norge.

NY KRANARM FOR KRATTKNUSING

Tokvam viste blant annet fram sin nye kranarm for krattknusing, AT 500 R.

Etter oppkjøpet av Ilsbo Tools i 2020 har Tokvams mål vært å ta en ledende nordisk rolle i markedet for krattknusere. Den nye kranarmen for krattknusing på veien, i skogen og langs jordkantene er en nyvinning kundene har ønsket seg, ifølge André Myren, salgsleder Norge.

Tokvam AT 500 R er en kranarm med en påmontert krattknuser. Kranarmen monteres i 3-pkt bak på traktorer fra ca. 6 tonn og oppover. Rekkevidden ut til siden er 512 cm fra traktorens senter. I tillegg kan man klippe i minst 6 meter høyde fra bakken. Klippehodet har en klippebredde på 160 cm og kan kutte virke opp til 100 mm. Hydraulikkaggregatet leverer inntil 350 bar.

Krattknuseren er, som vanlig hos Tokvam, utstyrt med kjetting som slår og river virke.

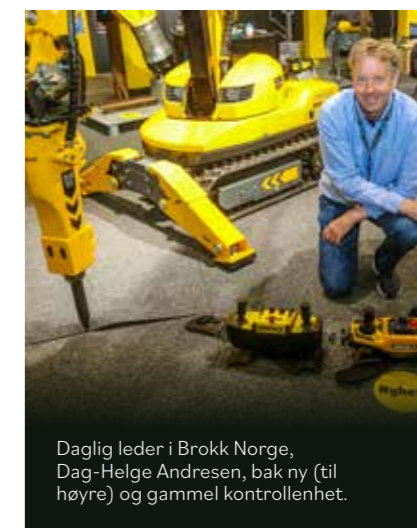
– Produktet er allerede testet hos noen av de største og mest krevende entreprenørkundene i Norden, sier André Myren.

BROKK VISTE FRAM SMARTPOWER PLUS-SERIEN

– Hele dette nye konseptet, den nye generasjonen riveroboter, ble lansert på World of Concrete i Las Vegas i januar, forteller daglig leder i Brokk Norge, Dag-Helge Andresen.

– De er solide, med holdbare komponenter. De er bedre beskyttet mot fuktighet, og man har tatt vekk mye av kablingen. Dette er jo maskiner som er utsatt for mye rystelser, forklarer Andresen.

– Ikke minst har maskinene fått en helt ny «fjernkontroll», som skal være enda mer intuitiv og lettere å forholde seg til for brukeren, forklarer han. Her med den nye kontrollen til høyre, og den gamle til venstre.

Daglig leder i Brokk Norge, Dag-Helge Andresen, bak ny (til høyre) og gammel kontrollenhet.

Steelwrist SQ50 for MELLOMSTORE GRAVEMASKINER

SQ50 Hk-fester og tiltrotatorer med høy fløde behov til redskap for mellomstore gravemaskiner. Kombinert med det riktige redskapet er denne løsningen både produktiv og effektiv.

- ✓ Gravemaskiner fra 6-14 tonn
- ✓ Enestående fløde kapasitet
- ✓ Best in class byggehøyde og vekt
- ✓ Ny absolutt rotasjonssensor gir en enestående nøyaktighet til GPS systemet
- ✓ Kompatibel med Open-S standarden

STEELWRIST
EARTHMOVING EFFICIENCY

steelwrist.com

Gjerdens Fjellsikring og Visinor Fjell slår seg sammen, og skifter navn!

E-post: post@nordisk-fjellsikring.no
Tlf: 400 03 780
Web: www.nordisk-fjellsikring.no

Norges ledende firma innen fjell- og bergsikring!

Ca. 1500 anleggsfolk fikk oppleve en rå rockekonsert med DumDum Boys.

VERKSTEDFEST OG ROCKEKONSERT

Volvo Maskin skal snart flytte ut av lokalene på Mastemyr, hvor de har holdt hus i flere tiår. Dette ble markert med en skikkelig utflyttingsfest med ca. 1500 anleggsfolk. Verkstedet var ryddet tomt for maskiner og utstyr, og i stedet fylt opp med scene og serveringsboder.

Festarrangører (og regionssjefer i Volvo Maskin) Dag Bjørnar Dønnum Jensen (nr. 2 f.v.) og Kim Nymo (t.h.) backstage med Prepple og bandet etter konserten. Prepple er bilmekaniker og driver eget verksted i Drøbak, og synes det var kult å spille i verkstedet til Volvo.

- Vet du hva, til å være en "horejobb", så var det veldig gøy. Vi har spilt horejobber før, og jeg hater at jeg sier ja til det. Da vi skulle spille for Volvo Maskin, så tenkte jeg at dette blir sikkert kult. Jeg er verkstedhore selv, sier Prepple.

Volvo Maskins verksted og uteområder var rigget for verkstedfest fredagen under messa.

Shake hands: Geir Mellum (t.v.), daglig leder i Sigurd Stave Maskin, og Ove Sending, teknisk leder i Presis Vegdrift, foran den chassismonterte Bucher MaxPowa V120 rs som Presis Vegdrift skal ta i bruk straks messa var ferdig. Feie- og sugebilen har kapasitet på 12 m3 og en vanntank på 5000 liter.

Logoarm: På standen til KGK stod messens blideste mann og delte ut trillekofferter i papp til besøkende. Bjørn Erik Holm har amputert venstre arm ved albuen. Han forteller at han har flere proteser med forskjellige logoer. Kamasu-Tools-protesen var for anledningen utstyrt med stjerne-bits, men kunne utstyres med mange forskjellige verktøy.

Stor, grønn og elektrisk: Rental Group presenterte fem nye modeller av nullutslipps anleggsmaskiner på messa. En av nyhetene var en 50-tonns tippruck som aldri tidligere har vært på europeisk jord. I tillegg stilte de ut en 26-tonns hjullaster, en 25-tonns gravemaskin, 7-tonns hjullaster og en 3-tonns graver. Kun et fåtall av maskinene var utstilt på standen, resten var blant annet fordelt på forskjellige uteområder.

Avtagbare sikkerhetsruter: Xplosafe har utviklet sikkerhetsglass til en rekke maskinmodeller. Nå har gründer og idéskaper Kai Børre Andersen kommet opp med en løsning for å sikre føreren under arbeid med kantklipping. - "Klippekittet" består av sikkerhetsglass til frontruten, høyre dør og til den lille ruten under frontruten. Sikkerhetsglasset festes med borrelås utenpå de originale rutene, og brukes ved behov under sesong og tas av og lagres resten av tiden, sier Andersen. Så langt har selskapet utviklet «klippekit» til Cat-hjullasterne 906, 908, 910 og 930.

Lettkabel: Fredheim Maskin hadde én maskin stående på standen inne i B-hallen, men det var på uteområdet mellom B- og C-hallen de virkelig markerte seg. Til sammen 19 maskiner pluss litt annet utstyr hadde de tatt med seg til Lillestrøm. Den største nyheten blant knuse- og sikteverkene var det elektriske sikteverket K3e. Sikteverket ble lansert i fjor, men den elektriske versjonen ble vist for første gang på messa.

Per Olav Fredheim, daglig leder, viste oss rundt på standen og plukket plutselig opp en bunt med kabel fra bakken.

- Vi har undersøkt markedet for strømkabler, og har nå funnet en lettere kabel som vi nå kan tilby våre kunder, sier han. Den reduserte vekten er et resultat av bruk av bedre kobberkvalitet.

zirius

Komplett økonomisystem for entreprenører

REGNSKAP

PROSJEKT

HANDEL

LØNN

FINN UT MER PÅ ZIRIUS.NO

- ✓ Total økonomisk oversikt i prosjekter og delprosjekter med mulighet for inndeling på avsnitt og aktivitet mot budsjett
- ✓ Elektronisk lagring, håndtering og sending av bilag og dokumentasjon
- ✓ Maskin-, time- og materiellregnskap
- ✓ Datafangst på anleggs-plassen

Inngåelsen av samarbeidsavtalen ble markert på Pon Equipments stand. Fra venstre: Andreas Lydersen, daglig leder DigiQuip, Ole Petter Holene, adm. dir. Pon Equipment, og Roar Sømoen, daglig leder Sentralregisteret.

SAMARBEID OM DIGITAL OPPLÆRING

Den norske Caterpillar-forhandleren Pon Equipment kunngjorde en banebrytende utvidelse av deres tilbud gjennom et nytt samarbeid med DigiQuip under andre dag av messa. Partnerskapet vil integrere DigiQuips digitale opplæringsteknologier i Pon Equipments produktportefølje, og gjøres tilgjengelig via QR-koder på maskinene registrert i Maskinregisteret (M-REG). Dette skal radikalt forenkle måten maskinførere lærer og interagerer med utstyret på, og i tillegg øke både sikkerhet og effektivitet.

Ved å skanne Maskinsregisterets QR-kode på maskinen, vil brukere enkelt finne DigiQuips system for å gjennomføre utstyrsspesifikk opplæring for nettopp den maskinen de arbeider med.

I tillegg vil DigiQuip tilby muligheter for å verifisere sertifisert opplæring og utføre daglige sikkerhetskontroller.

Varer til vær: Elverum Maskin er kanskje best kjent som Sisu-forhandler, men på messa viste de frem den tyskproduserte vareheisen Paus Easy 18c. Modellen kan transportere varer og produkter fra 4,4 til 18 meter, og som veier inntil 250 kg. Heisen kjøres elektrisk på 230V, men kan også leveres med en litium batteripakke eller med bensinmotor fra Honda. Dennis Sømo hos Elverum Maskin forteller at vareheisen er en egen henger og med en vekt på kun 752 kilo kan den trekkes av (nesten) alle biler.

BATTERILØSNING HOS ØVERAASEN

E Pack er navnet på konseptet som Øveraasen er i ferd med å utvikle. Dette er en batteriløsning primært for bruk til fres, men den er montert på en kombinasjonsramme som gjør at batteripakken kan brukes til blant annet kantklipper og høytrykksaggregat.

– E Pack får en batterikapasitet på 200 kWh og kan fullades på 30 minutter på en 350 kW hurtiglader, sier Are Ellefsrud, salgs- og produktansvarlig vei og jernbane i Øveraasen, med fresen som var lakkert grønn-gul for å fange oppmerksomheten til besøkende under messa.

Are Ellefsrud, salgs- og produktansvarlig vei og jernbane i Øveraasen, med fresen som var lakkert grønn-gul for å fange oppmerksomheten til besøkende under messa.

Are Ellefsrud, salgs- og produktansvarlig vei og jernbane i Øveraasen. Batteriløsningen utvikles i samarbeid med Nullutslipp AS.

Tomt: Agder Cruppen varslet oppbud idet messa skulle starte og stilte naturligvis ikke ut noe på standen. Konkursen ble årets snakkis på messa.

Fransk norgespremiere: Hesselberg overtok som Manitou-importør i 2017, og har siden den gang levert et stort antall lifter og teleskoplastere på det norske markedet. På standen viste Thor Tveter (i midten), som er ansvarlig for de franske maskinene hos Hesselberg, frem den terrenggående batterielektriske 16-metern 160 ATJ+ e og teleskoplasteren MT625e med 6 meter løftehøyde, også denne batterielektrisk. Juris Ritums (t.v.), salgssjef Norden hos Manitou, forteller at det er første gang den elektriske sakseløften SE080 vises i Norge. Sakseløften har 8 meter arbeidshøyde, og er den minste i denne serien. De andre har arbeidshøyde på 10,12 og 14 meter. Til høyre på bildet er Paul Bensons, salgsansvarlig hos Manitou.

Nytt samarbeid: ABS Maskin hadde inngått samarbeid med Dynapac Norge om salg av komprimeringsutstyr rett før messa. På standen viste de frem to anleggsvaer og flere vibroplater. Til høyre Bjørn Eirik Arnesen, daglig leder i ABS Maskin, og Raymond Berntsen, serviceleder hos Dynapac Norge.

OILQUICK®

"De maskinene som vi har OilQuick på trenger veldig lite service og vedlikehold. De bare går og går."

Erik Løype, maskinfører og deleier i Løype Anleggsdrift AS

"ET STABILT SYSTEM SOM IKKE KRANGLER"

HELAUTOMATISKE HURTIGFESTESYSTEMER OG TILTROTATORER

EMS tilbyr anleggsmaskiner og utstyr av høy kvalitet fra Takeuchi, Hyundai, Cormidi, Weidemann og Bomag. Maskinene er utstyrt og tilpasset med utstyr og tilbehør fra mange ulike leverandører. I tillegg til vårt hovedanlegg på Berger, Skedsmo, tilbyr EMS et landsdekkende nettverk av forhandlere og servicepartnere.

EMS
Vi kan maskiner.

EMSG Norge AS
Bølervegen 40, 2016 Frogner
Tlf.: +47 63 93 63 00
E-mail: post@emsg.no
www.emsg.no

Dette er første batteri-elektriske hjullaster som er levert til forsvarssektoren. Volvo L25 Electric skal brukes til løft og flytting inne på Kolsås base i Bærum.

Første batterimaskin i forsvarssektoren

Tidligere i vår fikk Forsvarsbygg overlevert en Volvo L25 Electric. Hjullasteren er den aller første batrielektriske anleggsmaskinen som er innkjøpt av forsvarssektoren.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

Hjullasteren ble levert til Kolsås base i Bærum kommune. Batterimaskinen skal brukes av Forsvarsbygg til forskjellige serviceoppdrag innenfor løft og flytting inne på basens område.

Kolsås base, eller leir, ble tatt i bruk allerede i 1954 av NATOs nordkommando, som holdt til her til frem til 1994. I dag er det Cyberforsvarets base- og alarmtjenester (CBA) som er lokasjonstyresmakt for basen. I Kolsås leir finner man blant annet Cyberforsvaret, Forsvarsmateriell, Nasjonalt tryggingorgan (NSM), Forsvarets logistikkorganisasjon, Forsvarsbygg, Akershus kommandantskap og NATO NEC CCIS (The Northern European Command, Command and Control Information System).

Passert levetiden

Volvo L25 Electric veier ca. 5 tonn, løftekapasiteten er opptil 3,5 tonn, den er utstyrt med en el-motor som yter 22 kW, batterikapasiteten er på 40 kWh og veiledende driftstid er oppgitt til 8 timer. Sistnevnte er selvfølgelig helt avhengig av bruksområdet. Hjullasteren er levert med to skuffer og pallegafler.

– Ut over standard utstyr har den blant annet fått ekstra beskyttelse på frontlysene, sentralsmøring, luftfjæret sete med varme, og hurtiglader, sier Jarle Bjørløw, salgssjef i Volvo Maskin. Alt av service og vedlikehold skal utføres av Volvo Maskin.

– Det er flere i forsvarssektoren som har vist interesse for elektriske maskiner. Hele sektoren får

nå mulighet til å kjøpe hjullastere som er mer bærekraftige, mer stillegående og mye billigere i drift enn de dieseldrevne som brukes i dag, sier faggrupeleder, major Frank Schjølberg i Forsvarsmateriell. Det er rundt 170 hjullastere i forsvarssektoren, og rundt 60 av dem har passert levetiden og bør byttes ut. Forsvarsmateriell har rammeavtale med Volvo Maskin som dekker et omfattende spekter av hjullastere opp til 30 tonn, samt tilleggsutstyr. ●

Fra venstre: Tom Geir Sørum, Jarle Bjørløw (Volvo Maskin, Geir Arne Engebakken (fagansvarlig), Bjørn Langbråten, Marlon Elvebakken, Frank Schjølberg (Forsvarsmateriell), Lars Nordli, Håkon Andersen. Alle i gult er driftsteknikere.

Stolte vinnere sammen med kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun. Fra venstre: Ørjan Skjerva, Mathias Aaserud, Sivert Strande Fosse, Kari Nessa Nordtun, Kristian Skattebo, Anne Skrindsrud Riste, Oliver Gullberg Kjeldsberg. (Foto: NOVA)

Lena-Valle-elever vant skole-NM

Vinneren av årets skole-NM i anleggsgartnerfaget var «Den romantiske hagen» laget av elever ved Lena-Valle videregående skole. Kunnskapsministeren hyllet anleggsgartnerfaget i sin offentliggjøring av vinneren på Hagemessen 2024.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

I sin offentliggjøring av årets vinner av skole-NM trakk Kari Nessa Nordtun frem anleggsgartnerne som en viktig samfunnsressurs på mange områder. Statsråden pekte blant annet på at anleggsgartnerne spiller en viktig rolle for å skape pene og praktiske uterom med bred funksjonalitet som vi alle har glede av. Nordtun gjorde også et viktig poeng ut av at de flotte designhagene som elevene har laget på Hagemessen viser hvor allsidig fagområdet er.

En anleggsgartner bygger utomhusanlegg, og drifter og vedlikeholder disse anleggene. Utomhusanlegg kan

være alt fra veianlegg, torg, parker, skolegårder og lekeplasser, til små og store grøntanlegg for privatkunder, eller rundt offentlige bygninger.

Årets vinner er "Den romantiske hagen"

Gjennom en hel uke konkurrerte elever fra hele landet i skole-NM i anleggsgartnerfaget. Konkurransen arrangeres gjennom et samarbeid mellom Norske anleggsgartnere – miljø og landskapsentreprenører (NAML), WorldSkills Norway og Hagemessen i regi av NOVA Spektrum. Før Hagemessen åpnet

Elevene ved Lena-Valle videregående skole vant med «Den romantiske hagen».

for publikum fredag morgen, offentliggjorde kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun vinneren av årets skole-NM. Det ble altså "Den romantiske hagen", laget av elever ved Lena-Valle videregående skole på Lena, sør for Gjøvik i Innlandet.

Inspirasjonshager

I år hadde anleggsgartnere, hagedesignere, gartnere og norske produsenter gått sammen for å øke kvaliteten for å gi besøkende inspirasjon de kunne ta med seg hjem til egne hager. Til sammen ni større og mindre temahager var anlagt av både elever og fagpersoner. I hagene var det i hovedsak kun brukt norske planter og blomster, og som er tilpasset vårt klima. De var også bygget med tanke på å ta vare på insekter som vanligvis er å finne i hager. Oppbyggingen av hagene var gjort på en slik måte at de skal gjenbruke regnvann, og de skulle ha minst mulig klimaavtrykk. Noe som også gjenspeiler seg i valg av samarbeidspartnere, blant annet Larvik-selskapet Rocks of Norway, som bruker overskuddsstein fra larvikitt-bruddene til Lundhs.

Med hjerte for detaljer

Juryen skrev blant annet følgende i sin begrunnelse for valg av vinner:

«Vinnerlaget har utmerket seg med en hage som gir et optisk design, og evnet å lure noen i juryen til å tro at hagen var større enn den var. I tillegg ser juryen at laget har gjennomført oppgaven med hjerte for

detaljer. De har vist god samarbeidsevne og god forståelse for opprinnelig plantegning. Arbeidet er utført i henhold til utlevert design, har tatt de endringer som har oppstått underveis, og løst dem på en kreativ og god måte. Studentene har vist gode planleggings- og gjennomføringsevner, og juryen er imponert over arbeidet de har lagt bak seg».

Juryen for skole-NM i anleggsgartnerfaget i år bestod av:

- WorldSkills ved Nils Karjetta
- NAML ved Stig Aslaksen
- Norske Hagedesignere ved Kirsti Marie Hougen
- Finn Schjøll (Kjent fra TV2)
- Kjersti Bergesen (Aktuell fra TV2s Tid for hjem og Tid for hage)
- Espen Skarphagen (Aktuell fra «Grøntpodden», bloggen «Skarpihagen» og som ny dommer i Sommerhytten på TV2) ●

«Vinnerlaget har utmerket seg med en hage som gir et optisk design, og evnet å lure noen i juryen til å tro at hagen var større enn den var»

Juryen

Tar tre måneder av læretida i Firenze

Det kan være helt greit å bytte ut kalde Norge med vakre Firenze, hovedstaden i regionen Toscana, i tre måneder. Det synes i hvert fall lærlingene Ine Marie Kvamstad og Iselin Undersåker.

Trodde du utveksling i utlandet kun var for de som går studieforberedende? Anleggsmaskinførerlærling Ine Marie Kvamstad (22) og anleggsgartnerlærling Iselin Undersåker (35) har tilbragt våren i Firenze, via utvekslingsprogrammet Erasmus+.

Tekst og foto: Runar F. Daler - rd@mef.no

– Jeg er utrolig glad jeg dro hit! Det er absolutt noe jeg vil anbefale til andre, stråler Ine Marie Kvamstad.
– Det er godt å få litt nye impulser, og jeg kjenner jeg har vokst veldig mye som person på å være her. Jeg stortrives! smiler Iselin Undersåker.

Vi møter lærlingene ute på hver sin jobb i Firenze i Toscana. Arbeidsverdagen er en ganske annen enn de er vant til hjemme, både når det gjelder kultur, klima og selve arbeidsoppgavene.

God anledning til å droppe snusen

Ine Marie Kvamstad er til vanlig lærling i anleggsmaskinførerfaget hos entreprenørbedriften Tore Løkke AS i Åfjord kommune i Trøndelag. I begynnelsen av februar byttet hun imidlertid ut trøndersk vinter med italiensk vårtemperatur og anleggsbedriften Capotoni.

Da vi møter henne, står hun med hodet nedi en liten grøft utenfor en boligblokk.

– Det er et vannrør som har sprukket her nede,

som er gravd frem og skal erstattes. Vi blir nok her ut dagen, sier Ine. Hun forteller at det er lange dager.

– Jeg står opp klokka fem hver morgen. Jeg tar et lokaltog til en stasjon, hvor jeg blir henta og kjørt til bedriftens kontor, der alle samles. Deretter blir vi sendt ut på ulike prosjekter. Kollegaene er veldig hyggelige og greie, og jeg får også lunsj hver dag. Lunsjen varer fra en halvtime til en times tid, men det varierer fra dag til dag både når den tas og hvor lang den blir. Det går utrolig mye i røyk og kaffe blant kollegaene. Selv røyker jeg ikke, og jeg har faktisk slutta å snuse også. Man får jo ikke kjøpt snus her nede, så det var en god anledning til å slutte, smiler hun.

Eneste jenta på jobb

Selve jobben er ikke helt ulik det Ine er vant til hjemmefra, men noen forskjeller er det.

– Jeg har holdt mest på med asfalt og betong til nå. Jeg har fått kjøre en liten dumper og litt gravemaskin, men for å være ærlig står jeg også en del og ser på. Jeg er jo den eneste jenta her, blant ca. 15 ansatte, og de andre lar meg liksom ikke gjøre så mye av de tyngre oppgavene. Likevel føler jeg at jeg lærer en god del, også faglig. Jeg registrerer jo en del ting som gjøres på en litt annen måte enn hjemme, både på godt og vondt, forteller Ine, som bor midt i sentrum av Firenze.

– Jeg bor hjemme hos en enslig dame i 50-årene. Hun er kjempegrei og kan flytende engelsk. Hun bor rett på den andre siden av elva midt i byen. Det er veldig sentralt og kort vei å gå til alt – ikke minst også til Iselin, som bor hos en enslig dame i samme område.

– En drøm å få lov til å jobbe her

Iselin Undersåker, som er anleggsgartnerlærling hos

Ine Marie Kvamstad (22), som til vanlig er anleggsmaskinførerlærling hos Tore Løkke AS i Åfjord i Trøndelag, har funnet seg godt til rette i den italienske anleggsbedriften Capotoni.

Iselin Undersåker (35), som er anleggsgartnerlæring hos Letnes Entreprenør AS fra Inderøy i Trøndelag, stortrives i Firenze og den flotte parken ved Villa di Castello.

– Her får jeg jobbe bare med grønt, noe jeg synes er kjempegøy. Hjemme hadde det kanskje vært mest dumperkjøring på denne tiden av året, så tre måneder her nede er helt klart å foretrekke! Jeg driver mest med ugressluking, gressklipping, klipping av busker, og planting av nye planter. Italienerne er veldig stolte av parkene sine. I år er forresten første gang de har kvinnelige ansatte her. Det som er litt spesielt, er at vi kvinner liksom ikke skal holde på med motoriserte maskiner og utstyr. Så plenklipper og traktor får jeg faktisk ikke kjøre. Det er jo litt teit, men jeg er ikke her for å drive noen rødstrømpekamp på disse tre månedene, sier hun bestemt.

Lite struktur – mye følelser

Også Iselin har lange arbeidsdager, og hun opplever en ganske annen arbeidskultur enn hjemme.

– Jeg jobber fra ni til fem hver ukedag, jeg bruker en time på å ta trikk og buss til og fra jobb. Så det blir lange dager. I tillegg trener jeg hver dag på vei hjem. Om jeg skal drive med dette yrket i lang tid, så må jeg jo holde meg i form, smiler hun.

– Det er veldig annerledes her nede. Ingenting er så nøye, liksom. Det er mindre effektivitet enn jeg er vant til fra Norge, og generelt lite struktur. Du blir målt mer på hvordan du er som menneske enn på det arbeidet du utfører. Samtidig er man veldig rause mot hverandre. Det er mye mer følelser her, på godt og vondt, og alle gestikulerer veldig mye når de snakker. Det er godt å få litt nye impulser, og interessant å oppleve en annen arbeidskultur. Som anleggsgartner får jeg jo også veldig mye faglig utbytte av å være her. Når det er sagt, gleder jeg meg til å komme hjem til mer struktur igjen, slår hun fast.

Reiser og opplever mye

Tiden i Firenze går ikke bare med til jobb for de >

Letnes Entreprenør AS fra Inderøy i Trøndelag, møter vi et helt annet sted i byen. I en helt fantastisk park, ved den kjente Villa di Castello, har hun vært nærmest fast utplassert helt siden hun kom til Firenze. Som anleggsgartnerlæring må det da være midt i blinken å bytte ut snø og is hjemme med dette kunstverket av en park, tenker vi. Ine er på ingen måte uenig.

– Det er en drøm å få lov til å jobbe her! I tillegg til å være anleggsgartnerlæring, studerer jeg også historiske hagefag, via Norges Grønne Fagskole (Vea), og dette er faktisk en av hagene vi lærer om, sier hun entusiastisk.

NATUREN LIKER NATURLIGE PRODUKTER

- Solid infrastruktur bygges i betong.
- Robuste produkter gir lang levetid.
- De siste 10-årene har vi kuttet CO₂-utslippet med 50%.
- I 2025 får du betong med CO₂-utslipp nær null!

Vi vil være den beste samarbeidspartneren for å løse miljøutfordringene med trygge miljøvennlige løsninger!

Kontakt din lokale leverandør for rask levering av kortreiste betongprodukter.

Se oversikt: basal.no/producenter

BASAL
basal.no

Full EC-Oil, full fleksibilitet!

Med **EC-Oil** kan du enkelt skifte hydrauliske redskap på omtrent ti sekunder, uten å forlate førerhytta. Si farvel til tidkrevende manuelle prosesser og omfavne bekvemligheten og effektiviteten til engcons automatiske hurtigkoblingssystem.

Opplev forskjellen selv – skaff deg din i dag!

For mer informasjon, besøk:
engcon.com/ecoil

Ine står opp klokka fem hver morgen, for komme seg på jobb. Alle møtes på kontoret hver dag, før de blir sendt ut på ulike prosjekter. Da Anleggsmaskinen er på besøk, er de i ferd med å bytte et ødelagt vannrør i bakken utenfor en boligblokk.

- Det er godt å få litt nye impulser, og interessant å oppleve en annen arbeidskultur. Som anleggsgartner får jeg jo også veldig mye faglig utbytte av å være her, sier Iselin fornøyd.

Mario Paiano driver språkskolen Machiavelli, som ligger i bygningen midt i bildet - som igjen ligger midt i sentrum av Firenze. Her har Ine og Iselin tatt fire ukers italiensk kurs før de begynte å jobbe.

OKAB samarbeider med en språkskole i Firenze, som drives av Mario Paiano (i midten på bildet). Språkskolen er godkjent for å jobbe med Erasmus +, og de hjelper til med å finne bosted og utplasseringsbedrifter til lærlingene. Til høyre er Venche Kulbotten i OKAB Trøndelag. Hun har vært primus motor for at anleggslærlinger fra den regionen har fått denne muligheten til å reise utenlands en periode. Til venstre maskinførerlærling Ine Marie Kvamstad.

to blide jentene. Begge er glade i å reise, og de har bestemt seg for å se så mye som mulig når de først har muligheten.

- Jeg har reist veldig mye rundt - mye sammen med Ine - og har sett masse spennende steder, sier Iselin.
- Vi har blant annet vært i Roma og Cinque Terre, og neste helg skal vi til Venezia sammen. Vi kjente ikke hverandre fra før, men ble kjent hjemme i Norge i forbindelse med at vi begge skulle hit, forteller hun.
- Vi har også gjort en del andre artige ting sammen. Blant annet har vi gått på både pizza- og pastakurs. Og ikke minst tok vi et fire-ukers italiensk kurs rett etter vi kom ned hit, sier Ine.

Italia og Slovenia

Erasmus+ er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett. I Norge er det Venche Kulbotten i Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) i Trøndelag, som har vært primus motor for at anleggslærlinger fra den regionen har fått mulighet til å reise utenlands en periode.

- Vi i OKAB Trøndelag samarbeider med språkskolen Machiavelli i Firenze. Språkskolen er godkjent

Gjør deg klar for fremtidens oppdrag

RC™ Tiltrotators er en ny serie tiltrotatorer som maksimerer kjøreopplevelsen, energieffektiviteten og presisjonen.

Les mer på rototilt.com/rototiltcontrol

Dette er Rototilt Control
RC™ Joysticks | RC™ System | RC™ Tiltrotators | RC™ Connect

rototilt.com

for å jobbe med Erasmus +, og de koordinerer alt, inkludert å finne bolig og bedrifter til lærlingene, forteller Venche Kulbotten.

– Lærlingene i Firenze starter oppholdet sitt med fire-ukers språkkurs, før de plasseres ute i bedrift. Dette semesteret har vi, foruten disse to lærlingene her i Firenze, også utplassert fire lærlinger i Slovenia. De jobber alle i samme bedrift, og de bor sammen i en leilighet i hovedstaden Lubljana. De har ikke språkskole, men får være med på tre utflukter i regi av vår samarbeidspartner der, forklarer Venche.

Man vokser som menneske

– Kan hvem som helst bli med på dette, eller det noen kriterier for å få lov til å tilbringe tre måneder av læretida i utlandet?

– Man må være motivert, ha orden i økonomiske og personlige forhold, og være i god rute faglig sett,

slik at oppholdet ikke går utover planen og tidspunkt for fagprøve når man kommer hjem. Generelt bør man nok også være litt moden som person, for man blir jo kastet litt ut i noe helt ukjent, hvor man verken kjenner kulturen, språket eller hvordan arbeidet foregår. Så det er nok ikke alle som føler seg klare for dette, sier Venche.

– Men en stor del av poenget med dette programmet, er jo nettopp å oppleve ulike måter å jobber på, og ikke minst oppleve en annen kultur. Jeg tør påstå at man ikke bare vokser faglig på dette, men man vokser også som menneske, sier hun.

Får halve lærlingstilskuddet

Når det gjelder det økonomiske, så søker OKAB stipend for lærlingene, som skal dekke reise, opphold og språkskole (eller utflukter i Slovenia). I tillegg har OKAB valgt å gi lærlingene halve lærlingstilskuddet under oppholdet.

– Vi i OKAB følger alltid lærlingene ut når de reiser, for å forsikre oss om at de finner seg godt til rette. I tillegg søker vi fylkeskommunen om midler til å, i løpet av oppholdet, ta med faglig leder eller en representant for bedriften lærlingen er ansatt i, slik

FAKTA OM ERASMUS+

Erasmus+ er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett. Det er verdens største utdanningsprogram, med et budsjett på 26,5 milliarder euro i perioden 2021-2027.

Programmet er finansiert av Europakommisjonen. Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse er nasjonalt kontor for utdanningsdelen av programmet. Se erasmuspluss.no

Kirsten Letnes (t.v.), kontorleder i Letnes Entreprenør AS, synes det virker som Iselin får et godt faglig utbytte som anleggsgartner i Italia. – Det passer jo også ekstra bra, når det likevel er vinter hjemme i Norge, sier hun.

Italienerne er veldig stolte av parkene sine, forteller Ine. Og det er jo til å forstå når man ser denne parken, hvor Ine har vært nærmest fast utplassert under hele oppholdet i Firenze.

at de får se hvor og hvordan lærlingen jobber og bor, forteller Venche.

Gjør seg på CV-en

Samtidig som Anleggsmaskinen besøker Ine og Iselin, er også representanter fra deres respektive lærebedrifter til stede. De er udelt positive til oppholdet og opplevelsene lærlingene får ta del i.

– Jeg tenker at dette er berikende for Iselin. Det hun opplever gjennom oppholdet, vokser hun mye på. Vi var heller aldri i tvil om at vi skulle la henne dra. Det virker som hun får godt faglig utbytte her nede som anleggsgartner, og det passer jo ekstra bra når det likevel er vinter hjemme i Norge, sier Kirsten Letnes, kontorleder i Letnes Entreprenør AS.

– Jeg vil tro det er lærerikt å se de ulike kulturforskjellene, og oppleve hvordan arbeidslivet fungerer i et annet land, sier Adrian Løkke, ressursleder i Tore Løkke AS.

Adrian Løkke, ressursleder i Tore Løkke AS, sammen med lærling Ine Marie Kvamstad.

– Dette er helt sikkert noe Ine og de andre lærlingene vokser mye på. I tillegg gjør det seg jo godt på CV-en, som kan være bra å ha med seg videre i arbeidslivet. Så vi er veldig positive til dette programmet, sier han. ●

PRESENTERER

DT6 ELECTRIC

MASSEVIS AV KRAFT. NULL UTSLIPP!

HYDREMA
KEEPS YOU MOVING

Skann for mer info:

HYDREMA NORGE AS
www.hydrema.no

INTERMAT samlet besøkende fra 130 nasjoner

INTERMAT 2024: 127 500 mennesker fra 130 land besøkte årets INTERMAT i Paris 24.-27. april. 21 prosent av de besøkende kom fra land utenfor Frankrike. På utstillersiden var det imidlertid hele 68 prosent av 1065 utstillerne som kom fra andre land enn nettopp Frankrike.

Tekst og foto: Odd Borgestrånd

Det viser opptellingen fra arrangørene av den niende INTERMAT-messen i historien. Messen er en fagmesse, og dermed var det i all hovedsak bransjefolk fra bygg og anlegg som deltok. Antallet deltakere ble nok noe lavere enn hva arrangørene hadde håpet på. I forkant av messen ble det antydnet at besøkstallet kunne komme opp mot 200 000 i løpet av de fire messedagene.

Derfor har arrangørene heller fokusert på viktigheten av en bransjemesse med fokus på de miljømessige og teknologiske fremskrittene.

Utslipp og digital overgang

Ifølge arrangørene kom en tredjedel av de besøkende med investeringsplaner for å øke sin innsats med tanke på CO₂-utslippene, og for å bli en del av den digitale overgangen til byggeprosjekter.

Med 30 prosent flere kontakter per dag per utstillerside sammenlignet med 2018-utgaven, ble INTERMAT 2024 likevel et meget godt møtepunkt for bransjen, som var opptatt av å bidra til å løse sin del av klima- og samfunnsutfordringene innen bygg og anlegg.

Årets INTERMAT samlet 1065 utstillere fra tre verdensdeler - Amerika, Europa og Asia.

En mobilisering uten sidestykke

Arrangørene mener årets messe ble en unik mobilisering innenfor innovasjon, klima og energisparing.

– Å ta i bruk riktig energi for hver bruk, spare energi, øke interessentenes bevissthet om CSR og forbedre sikkerheten og tiltrekningskraften til jobber i bygg og anlegg, var kjernen i noen svært produktive debatter i det nye industriforumet og akademiet. Foredrag, rundebord og spesielle innslag ga besøkende, og spesielt de 1400 fremmøtte ungdommene, mulighet

til å få innsikt i de store problemstillingene i sektoren for å få fart på de grønne og digitale omstillingene, heter det i pressemeldingen fra arrangørene.

Store, internasjonale aktører satte sitt preg på årets messe. I tillegg til vertsland Frankrike var det flest representanter fra Belgia, Nederland, Italia, Tyskland, Storbritannia, Finland og Tyrkia. Deltakelsen fra Norge var i år svært begrenset. Hovedårsaken var arrangementsskollisjonen med Vei og Anlegg på Lillestrøm. Neste INTERMAT vil bli arrangert i Paris i april 2027.

Bobcat med elektrisk hjullaster i Formel 1-utgave

Sterkt fokus på design og fossilfritt, i tillegg til flere spennende konsepter for både bygg og anlegg på Bobcat sin stand.

Acceleration Manager Dennis Agnew i Bobcat tar fram mobilen for å vise hvordan han kan fjernstyre den nye protoutgaven av en helelektrisk, kompakt hjullaster, som går under navnet RogueX2. Ved første øyekast minner den om en Formel 1-bil.

Den første prototypen ble vist fram under Conexpo-messen i Las Vegas for ett år siden. RogueX2 er en videreføring med nye tilpasninger. Den er en helelektrisk og autonom maskin med null utslipp. Den har et litium-ion-batteri, elektrisk drivsystem og elektrisk aktivert løfte- og tilt-kinematikk uten hydraulikk. Agnew forklarer at kinematikk er den delen av mekanikken som behandler punkters og legerers bevegelse uten å ta hensyn til krefter og masser.

En ny type anleggsmaskin

RogueX2 er en helt ny type anleggsmaskin, spesielt designet og bygget uten førerhus. Med RogueX2-konseptet gir Bobcat-selskapet et klart signal om hvordan de mener fremtidens arbeidsmaskiner kan designes og optimaliseres for nye teknologier og muliggjøre en helt ny arbeidsopplevelse.

– Her kan operatøren stå på sikker avstand og manøvrere hjullasteren ved hjelp av sin egen mobil, forklarer Agnew.

I RogueX2 er forbrenningsmotoren erstattet med en elektrisk drivlinje.

– Denne maskinen eliminerer også 100 prosent av hydraulikken, inkludert alle koblinger, slanger, rørled-

RogueX2 er en helt ny type anleggsmaskin, spesielt designet og bygget uten førerhus. Ved første øyekast minner den om en Formel 1 bil.

ninger og fittings som er vanlige feilpunkter. Fraværet av hydraulikk og væsker i designet reduserer ikke bare utslippene, men minimerer også støyforurensning og risikoen for all miljøforurensning, understreker Dennis Agnew overfor Anleggsmaskinen.

Bredt spekter

Bobcat-standen på INTERMAT imponerer først og fremst på grunn av det store produktspekteret og de gjennomførte signaturfargene til selskapet.

Her er det alt fra gaffeltrucker, minigravere, kompakttraktorer, komprimatorer, gressklippere, bærbart kraft- og bakkevedlikeholdsutstyr, roterende teleskoplastere og en ny flyttbar luftkompressor med variabelt trykk, og mye mer.

– Vi er en stor gjeng som hele tiden har fokus på å gi våre kunder innovative løsninger for økt produktivitet og inntjening. Alle produktene bærer Bobcat-logoen og signaturfarger i tråd med selskapets globale merkevarestrategi, forklarer Agnew. Han lover flere nyheter under Bauma-messen i München 7.-13. april neste år.

Med Bobcats egen app kan RogueX2-lasteren enkelt fjernstyres av en operatør, forklarer Acceleration Manager, Dennis Agnew i Bobcat.

Originale deler!

parts.wirtgen-group.com

CLOSE TO OUR CUSTOMERS

WIRTGEN GROUP Originaldeler er av førsteklasses kvalitet, de er tilpasset og utviklet akkurat for din maskin. Gevinsten er enklere installasjon og lengre levetid. Utnytt kvaliteten, kunnskapen og løsningene fra din originalprodusent.

www.wirtgen-group.com

Foreslår leasing i stedet for salg av betong

Daglig leder i Betong Norge, John-Erik Reiersen, nærmest sjokkerte sine tilhørere under den europeiske betongindustriens konferanse i forbindelse med INTERMAT. Han mente betongbransjen rett og slett må slutte å selge betong og i stedet satse på leasing og gjenbruk.

Betongindustrien i Europa vil være med på det grønne skiftet, og markerte seg sterkt under INTERMAT. Bransjen avholdt sin egen konferanse under de fire messedagene. Totalt 200 utstillere fra betongindustrien var med å sette sitt preg på messen under «World of Concrete Europe».

Arrangørene slo fast at oppgaven med å redusere karbonavtrykket til betong først og fremst er en felles innsats. Alle aktører er i posisjon til å gi sine egne bidrag, ble det hevdet under torsdagens seminar.

Norden i førersetet

John-Erik Reiersen mener de nordiske landene sitter i førersetet når det gjelder innovative løsninger. Han mener betong er ambivalensens materiale.

– Vi kan ikke klare oss uten, og vi bruker mye av det. Utslippene fra betongindustrien må ned, og personlig mener jeg vi må bli klimapositive, sier han til Anleggsmaskinen.

– Det holder ikke å redusere utslippene, og da må vi gå drastisk til verks.

– Den nye sementen som kommer fra Heidelberg Materials i 2025 er nærmest klimanøytral. Markedet må også vise vilje til å kutte sine utslipp på andre områder, eksempelvis transport. Entreprenørnæringen og betongindustrien har jobbet godt sammen de siste 20 årene, men utslippene på sementen må ned for å utgjøre en forskjell, sier Reiersen videre, der vi møter ham rett etter hans innlegg i paneldebatten.

Uredelig treindustri?

Under seminaret tok Reiersen også et oppgjør med treindustrien. Han hevdet at denne industrien bedriver en uredlig markedsføring når det gjelder klimautslipp. Industrien hevder at man kan lagre karbon i bygg. Dette er ikke sant. Når tømmeret flyttes fra

Daglig leder i Betong Norge, John-Erik Reiersen (t.h.), var i godt selskap under paneldebatten.

skogen til et stort bygg så har man ikke skapt mer lagret karbon. Man har bare flyttet fra skogen til bygget.

– Den historien forteller ikke tre-industrien, mener Reiersen.

Må bli sirkulære

Den siste vekkeren den norske betongsjefen sendte ut var også av en spesiell karakter.

– Dersom vi skal bli en sirkulær næring må vi ta ansvar for det vi produserer. Ved å lease ut våre produkter for et visst antall år kan vi ta ansvar for vedlikehold, og til slutt ta materialene tilbake til våre fabrikker med tanke på gjenbruk. På den måten tar vi ansvar for hele verdikjeden. Dermed utvikler vi også vår forretningsmodell til en klimapositiv virkelighet. Vi er allerede i gang med dette. Eksempelvis skifter Sateba på Hønefoss ut 200 000 jernbanesviller hvert år med tanke på gjenbruk i sin produksjon. Det er mange skritt å ta framover, ikke minst sørover i Europa. Derfor setter jeg pris på å delta på messer som dette, slår John-Erik Reiersen fast.

Det ble innovasjonspris i Paris

Det ble et sterkt øyeblikk for gründer og forretningsutvikler Ole Gabriel Ørjan Kverneland i Sandnesfirmaet Excess Engineering, da han mottok sølvmedaljen i INTERMATs prestisjefylte konkurranse «Innovation Award 2024» i Paris.

At Norges eneste utstillere under årets INTERMAT skulle havne på pallplass i denne konkurransen, var langt over forventningene. Seks års intenst arbeid, og investeringer på flere titalls millioner kroner, kan dermed utvikle seg til en suksesshistorie for Sandnes-firmaet.

Daglig leder og grunnlegger av selskapet, Ove Kalvatn, fikk ikke anledning til å overvære selve prisutdelingen, men sier til Anleggsmaskinen at denne prisen trolig vil åpne dørene inn i de store markedene på flere kontinenter.

For gründerne i Excess Engineering var det på ingen måte et nederlag å bli tildelt andrepreppen.

– For oss er dette en stor seier. At et lite firma fra Sandnes havner i verdenstoppen er nærmest som et eventyr, men byen har jo tatt VM-medaljer tidligere, sier Kalvatn.

– Denne prisen vil gi oss betydelig publisitet i ulike fagblader og andre medier i Europa, USA og Asia. Det betyr mye også med tanke på potensielle investorer, mener han.

Kollega og forretningsutvikler Ole Gabriel Ørjan Kverneland var mer på offensiven. Han mente selskapet hadde fortjent gullmedaljen i denne konkurransen.

– Vår visjon er ikke å bygge om anleggsmaskiner i årene som kommer. Vårt mål er å selge aktuatoren, enten gjennom direkte salg eller lisensproduksjon hos de store aktørene. I utgangspunktet kan vi bytte ut alle hydrauliske sylindere med vår teknologi, sier Kverneland.

Batterielektrisk drift

Her handler det om å erstatte dieseldrevne maskiner med batterielektrisk drift. I tillegg fjernes hydraulikksystemet og erstattes med

Tre fornøyde nordmenn som feiret innovasjonspris i Paris. Fra venstre Tor Olav Undheim fra Rental One, prosjektleder Geir-Ståle Kleppe og forretningsutvikler Ole Gabriel Ørjan Kverneland.

aktuatorer, som er en elektromagnetisk sylinder. Denne patenterte teknologien omgjør roterende energi til lineære bevegelser inn og ut. Teknologien er tidligere benyttet i offshore-industrien, men nå er det bygg- og anleggsbransjen selskapet har store forventninger til. (Les om prosjektet i Anleggsmaskinen nr. 3 – 2024)

Ledelsen i Excess Engineering var primært ikke i Paris for å motta priser, men for å knytte internasjonale kontakter.

– Innovasjonsløsningen er allerede godt kjent i hjemmemarkedet, men vi ønsker selvsagt å nå ut i de store markedene, sier Kalvatn videre.

Vi sender samme dag!
33 33 11 33 ems@ems.no
www.ems.no

Pumper til rett pris og rett tid.

MODUL-SYSTEM
Spesialister på kjøretøyutstyr til servicebiler

Ta kontakt for gratis innredningskonsultasjon!
Tel. 67 07 72 73 | info@modul-system.no

MODUL-SYSTEM AS | Svend Haugs Gate 11, 3013 DRAMMEN | www.modul-system.no

Develons utendørs demo-område på over 2000 kvadratmeter ble meget godt besøkt. Her var ulike anleggsmaskiner i drift gjennom alle messedagene, og størst interesse var det rundt den førerløse CONCEPT-X 2.0

Develon med fokus på innovasjon og bærekraft

Develon debuterte med en enorm utendørs stand. Selskapet viste fram totalt 12 ulike maskiner, hvorav fem var i praktisk demonstrasjon fra morgen til kveld. Nærmere 100 medarbeidere bemannet den store standen, som også fikk meget godt besøk.

Markedssjef Kevin Lynch hadde travle, men vellykkede dager sammen med sine kolleger, der Develons mye omtalte Concept-X 2.0 med fjernstyrt DD100-CX dozer og DX225-CX beltegraver vakte stor interesse blant de besøkende.

Develon-standen var på drøye 2000 kvadratmeter, og med god tilskuerkapasitet rundt hele området. Under de daglige demoene ble følgende maskiner presentert; DA30-7 leddumper, DX100WR-7 minigraver på hjul, DL420CVT-7 hjullaster, CONCEPT-X 2.0 doser og CONCEPT-X 2.0 gravemaskin.

Standen var designet rundt temaene karbonreduksjon, det grønne skiftet, kompakt og innovasjon, med hovedfokus sentrert rundt nye innovative maskiner og teknologier som støtter karbonreduksjon og bredere bærekraft for å møte verdens klimakrise. Her var det snakk om både nullutslipp og reduserte utslippsteknologier.

DX20ZE minigraver hadde premiere. Dette er den første masseproduserte elektriske gravemaskinen produsert av Develon.

Nullutslippsløsninger

DX20ZE minigraver hadde premiere på messen. Dette er den første masseproduserte elektriske gravemaskinen produsert av Develon. Under presse-presentasjonen la Develons markedsjef vekt på at denne to-tonns gravemaskinen kombinerer lavt støynivå og nullutslipp, med funksjonene og ytelsesforbedringene som finnes på neste generasjon DX-7-serie med minigravere.

Den elektriske hjulgraveren DX20ZE er designet med et regnerende drivsystem (eDrive), avansert svingsystem (eSwing) og eWorking-systemer for å sikre maksimal effektivitet med null utslipp.

Grønn og kompakt

Develon ville også markere seg som bransjens "grønne" partner for kundene. Selskapet har innført egne identifikasjonsetiketter på enkelte av maskinene, noe som omfatter grønn diesel og bio-olje.

Selskapet presenterte også flere minigravere for første gang i Europa. Det var modellene DX10Z-7 på 1,16 tonn, DX17Z-7 på 1,85 tonn, DX27Z-7 på 2,8 tonn og DX85R-7 på 8 tonn. Ifølge selskapet har alle modeller økt ytelse, optimal stabilitet, ekstra allsidighet, forbedret førerkomfort, økt holdbarhet, enkelt vedlikehold og servicevennlighet.

Innovative løsninger

Innovasjon står selvsagt sentralt hos Develon. Her var de størst fokus på elektriske og hydrogendrevne maskiner, inkludert DX20ZE, DL250-FCEV og 14W-EREV-maskinene og det nye Transparent Bucket-systemet.

Det såkalte Smart Quarry Solution systemet ble også presentert. Her integreres alle forretningsprosessene som er involvert i å drive et steinbrudd; fra ordremottak til salg ved hjelp av IKT-teknologi for å administrere stedet og øke produktiviteten med minimale kostnader og tid.

Develon markedsførte også den nyeste versjonen av selskapets Develon Fleet Management. Dette er selskapets egenutviklede trådløse flåteovervåkingssystem. Dette telematikkssystemet gir omfattende informasjon om maskinytelse ved hjelp av satellitt og mobilnettverk.

Liten, men sterk fra Hitachi

Hitachi hadde sikret seg en meget attraktiv plass, og fikk da også mye oppmerksomhet under messen. **Produktsjef for Hitachis gravemaskiner, Wilbert Blom, var spesielt stolt over å vise fram sin minste hjulgraver, ZX95W-7.**

Blom skulle ønske at langt flere norske kunder kunne komme til årets messe i Paris, men hadde en viss forståelse for at de fleste valgte Vei og Anlegg på Lillestrøm. Han uttrykte håp om å møte potensielle kunder under Bauma i 2025, og at den norske messen ikke kolliderte med INTERMAT om tre år.

– Vi har mye spennende å vise fram også for det norske markedet, understreket han i møte med Anleggsmaskinen.

Stolt utvikler

Det var mange som flokket seg rundt den lille, men sterke gravemaskinen på standen til Hitachi. Wilbert Blom la ikke skjul på at han har hatt en finger med i utviklingen av maskinen, og at han også er stolt over resultatet.

– Først og fremst er den kompakt, smidig og med god løftekapasitet, egenvekten tatt i betraktning. Jeg mener denne maskinen egner seg svært godt for urbane arbeidsplasser. Den svarer også på det økende behovet for allsidig utstyr for å jobbe i trange områder. Det gjelder spesielt i nærheten av fotgjengere og trafikanter. Den todelt bommen, i kombinasjon med svingbommen, gjør den til en perfekt match, sier han med betydelig entusiasme.

– Komfort og sikkerhet er også meget godt ivarettatt, mener Blom.

Allsidigheten er også forbedret når den brukes med en Rototilt RC3 tiltrotator, som var installert på maskinen.

Førerhuset framstår som svært romslig. Kontrollene er intuitive, og alt er innen rekkevidde for maskinføreren.

– Førerhuset gir god utsikt over arbeidsstedet for å beskytte operatører og maskinen mot potensielle farer, og takket være ryggkameraet økes også sikten, forklarer Blom.

Ti ulike maskiner

Totalt ti Hitachi-maskiner var stilt ut på standen, fra de minste nylig oppdaterte minigraverne, ZX26U-6 og ZX33U-6, til den største ZX390TC-7 spesialgraver og ZW310-7 hjullaster.

Her var det også to nye elektriske modeller, ZX55-6EB og ZE135-7EB, og flere drivstoffeffektive Zaxis-7-maskiner: ZX95W-7 og ZX135W-7 hjul, og ZX95USB-7 og ZX225USLC-7 beltegravere. ●

Wilbert Blom er produktsjef i Hitachi, og er spesielt stolt over den nye graveren ZX95W-7.

MAKIN' 3D

MACHINE CONTROL

Makin' 3D PerFormans

- Basert på samme unike programvare og robuste maskinvareplattform som alle Makin' 3D-produkter.
- Intuitiv visualisering av prosjekt.
- Full skyintegrasjon.
- Bluetooth-tilkobling.
- RTK GNSS m/NTRIP.
- Chat-funksjon.
- Leser XML, KOF, DXF.
- Infrakit kompatibel.
- Direkte inn/ ut fra Gemini.
- Live-deling av innmålte punkter.
- ATV-alternativ for kjøretøy-applikasjon.
- Hot swap-batterier for lengre arbeidstid.
- Spar materialer, tid og kostnader.

MASKINSTYRING.COM

Uno X
SMØREOLJE

Øk levetiden på DPF

Texaco Delo 600 ADF

- Opptil **2,5x** lenger levetid på dieselpartikkelfilteret
- Opptil **3%** drivstoffbesparelse
- Færre regenereringer av dieselpartikkelfilteret

Texaco Delo 600 ADF: Syntetisk motorolje med førsteklases ytelse for lange skiftintervaller
Revolusjonerende tilsetningsteknologi for tyngre utstyr med dieselpartikkelfilter:

- Reduser kostbart vedlikehold og nedetid
- Forbedre drivstofføkonomien med opptil 3 %
- Maksimer virksomhetens muligheter for driftslønnsomhet
- Optimaliser effekten og levetiden på dieselpartikkelfilteret

Beskytt utstyret ditt og øk lønnsomheten

Uno-X Smøreolje AS - PB 6470 Etterstad - 0605 Oslo - tlf: 04210 - olje@unox.no

KIESEL

Leverandør av
produkter fra

TESAB

LIPPMANN
McLanahan

Grovknusere – konknusere – slagknusere
Grovsikter – finsikter
Stackere
Diesel eller hybrid på flere modeller

Kiesel Norge AS +47 648 69 428 | info@kiesel.no | www.kiesel.no

Fagprøver på løpende bånd – med lånemaskiner fra Renta

På et ubebygget område like i nærheten av hovedflyplassen på Gardermoen, er seks anleggsmaskinførerlærlinger i ferd med å gjennomføre det store målet; fagprøven. De sitter i hver sin Volvo-graver, levert kostnadsfritt av utleieselskapet Renta.

Tekst og foto: Runar F. daler - rd@mef.no

De seks kandidatene er travelt opptatt med å grave ut hver sin hustomt etter bestemte mål. Dagen før gjorde syv andre nøyaktig det samme. Det er et rush av fagprøver på denne tiden av året, og det at fagprøvekandidatene får låne hver sin gravemaskin av Renta, gjør logistikken langt enklere enn tidligere.

CE-godkjent

– De fleste fagprøver foregikk tidligere på et annet område ikke så langt herfra, men da måtte kandidatene møte opp på prøvedagen med maskin. Maskinen måtte dermed tas ut av produksjon fra de bedriftene de var ansatt hos, eventuelt måtte de leies inn fra andre steder, forteller Rune Lia ved Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene (OKAB) region Øst.

– Et viktig poeng er at maskinene – og det tilhørende utstyret – må være godkjent, altså CE-dokumentert. Det gjelder både skuffe, tiltrotator og så videre, i tillegg til selve maskinen. Og det har ofte vært mye problemer i forbindelse med dette, forteller Torben Olsen. Til daglig er han prosjektleder i Hagen

Tidligere måtte kandidatene møte opp på prøvedagen med egen maskin, som dermed måtte tas ut av produksjon fra de bedriftene de var ansatt hos, eventuelt leies inn fra andre steder, forteller Rune Lia ved OKAB Øst. Her slår han av en prat med kandidat Kristian Johansen-Fjellvang (20) under fagprøven.

Det er et rush av fagprøver på denne tiden av året. Kandidatene i anleggsmaskinførerfaget i Oslo og Akershus får nå låne hver sin gravemaskin av Renta til fagprøven.

Maskin AS, men i denne sammenhengen er han leder av fagopplæringsnemda for anleggsmaskinførerfaget i Akershus.

– Kandidatene mistet kanskje to verdifulle timer av fagprøven for å innhente dokumentasjon på at maskinen og utstyret er godkjent, sier Olsen.

Så likt som mulig for kandidatene

– Vi har nå vært så heldige å få med Renta på laget, og de stiller med alt av maskiner. Da er også alle godkjenninger på plass på forhånd. Så vi kommer jo til dekket bord, fortsetter Torben Olsen.

– Jeg tok selv fagprøve for en del år siden, og det var jo litt tungvint å måtte ta en maskin ut av produksjon og flytte den til en prøvestasjon. Vi er derfor svært fornøyd med at vi har fått denne avtalen med Renta som gjør at vi får låne maskiner, sier Anders Viken. Han er medlem i fagopplæringsnemda for anleggsmaskinførerfaget i Akershus, og daglig leder for Viken Maskin AS.

– Renta har stort sett Volvo-maskiner, og her i dag har vi lånt gravemaskiner fra 3,5 til 8 tonn. Dette er en veldig god hjelp for oss, og det bidrar også til at fagprøven blir så lik som mulig for alle.

Prøve over tre dager

– Avtalen med Renta går over fire år. Vi arrangerer rundt 50 fagprøver i løpet av året, så vi er nødt til å kjøre en del prøver samtidig for å få det til å gå opp rent tidsmessig, forklarer Torben Olsen.

Da Anleggsmaskinen er på besøk er de seks kandidatene travelt opptatt med å grave ut hver sin hustomt etter bestemte mål. Her er Brage Wagelie Semner i aksjon.

Torben Olsen (t.v) og Anders Viken, henholdsvis leder og medlem av fagopplæringsnemda for anleggsmaskinførerfaget i Akershus.

– Prøven er vel omtrent som forventet, for jeg regnet jo med at det ble enten en VA-grøft eller en hustomt. Jeg tror dette blir helt strøket, sier kandidat Leonard Stegegjerde (20) fornøyd.

– Fagprøven de holder på med nå, går ut på å grave ut en hustomt. De har 7,5 timer på utførelsen, fra klokka sju til halv tre. I går var vel alle ferdige før klokka to. Prøven går over tre dager; først en planleggingsdag, med skriftlige beskrivelser, masseberegninger etc., så er det selve utførelsesdagen, og til slutt en dag med evaluering. Det er forresten selskapet Maskinstyring AS som har lagt prøveoppgavene.

Meget godt bestått

– Jeg synes forresten det har vært et imponerende høyt nivå på lærlingene her, både i går og i dag. De er dyktige, slår Anders Viken fast.

– Ja, alle sju besto prøven i går, og tre av dem med meget godt. To av de tre hadde en meget god skriftlig besvarelse, mens han tredje hadde særdeles god utførelse, forteller Torben Olsen.

– Vi ser jo fort hvem som har det lille ekstra. Det er gjennomsnittlig bare rundt ti prosent som får meget godt bestått. Så av de ca. 50 fagprøvene i Akershus i året, er det kun rundt fem som får meget godt.

Viktig med rekruttering

Også Renta er fornøyd med avtalen, til tross for at den ikke innebærer er noen umiddelbar økonomisk gevinst for selskapet.

– Vi støtter med dette opp om den svært viktige rekrutteringen til bransjen vår. Vi er jo avhengig av å ha nok folk til enhver tid til å betjene maskinene vi leier ut, sier Eivind Brænden, avdelingsleder Renta Gardermoen. Han forteller at det ikke er en selvfølge at de har seks-syv maskiner tilgjengelig til enhver tid, men at de strekker seg langt for å kunne levere maskiner til fagprøvene.

Full kontroll

Anleggsmaskinen tar seg en tur rundt på området, og uten å forstyrre kandidatene for mye med kamera og notatblokk – de har antakelig høye nok skuldre fra før – ser vi konsentrerte lærlinger både i og utenfor gravemaskinene.

– Prøven er vel omtrent som forventet, for jeg regnet jo med at det ble enten en VA-grøft eller en hustomt. Jeg tror dette blir helt strøket, jeg, sier Leonard Stegegjerde (20) fornøyd. Han er ansatt i GJ Entreprenør AS, og har kommet langt med hustomten sin.

Kristian Johansen-Fjellvang (20) fra Havig &

Fagprøven går over tre dager; først en planleggingsdag, med skriftlige beskrivelser, masseberegninger etc., så er det selve utførelsesdagen, og til slutt en dag med evaluering. Kandidatene har 7,5 timer på den praktiske delen.

Ellingsen AS og Brage Wagelie Semner (20) fra Bjørn Kristian Furu AS, ser også ut til å være godt i rute med sine tomter, der de manøvrerer Volvo-graverne som om de knapt skulle ha gjort annet. Kanskje blir det noen meget godt beståtte prøver denne dagen også. ●

– Vi støtter med dette opp om den svært viktige rekrutteringen til bransjen vår, sier avdelingsleder ved Renta Gardermoen, Eivind Brænden (t.v.). Her sammen med lagersjef Kristian Baarstad.

GRESSETABLERING MED SPRØYTESÅING

For grønt og vakkert miljø

Bruksområder:

- Vegskråninger og vegrabatter
- Flyplass, tomter og fyllplasser
- Kraftutbygging og grustak
- Idrettsanlegg og andre vanskelig tilgjengelige områder

Fordeler:

- Rimelig metode, garanti
- Uavhengig av oppholdsvær
- Lim hefter frø til overflaten
- Krever ikke matjord
- Ingen hjulspor

915 87 715
jardar@gs.90.no
www.gs90.no

SPRØYTESÅING OG OVERGJØDSLING AV ALLE TYPER AREALER

Registrert i:
StartBANK

Rekkverk kan redde liv.

Vi kan rekkverk. Det har vi holdt på med i snart 50 år.

Enda bedre. Hver dag.
For å redde liv langs veien.

agjerde.no

G
GJERDE

Agder Gruppens konkurs kan være en av Norges største

Vårens store snakkis har vært ryktene om økonomiske problemer i Agder Gruppen. Det begynte med salg av Agder Tunnelsservice, og endte med at selskapets styre leverte oppbudsbegjæring til Agder tingrett.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Agder Gruppen, med base på Mjåvann i Kristiansand, meldte oppbud 24. april etter at gjeldsforhandlingene med bankene ikke førte frem. Konsernet har hatt milliardomsetning på salg og utleie av maskiner og utstyr til bygg- og anleggsbransjen.

Ryktene om konsernets utfordringer ble Vei og Anleggs store snakkis, spesielt etter at det ble sendt ut en pressemelding en av de siste dagene før messen åpnet. I denne stod det at Agder Gruppen hadde arbeidet sammen med banker, selskapets eiere og sentrale leverandører for å få på plass en modell for videre drift. Det kom også frem i meldingen at selskapet trakk seg fra Vei og Anlegg 2024, og avlyste åpningsfesten ved det nye anlegget på Berger.

– Vi opplever dialogen med bankene og eierne som konstruktiv, og har et berettiget håp om at det kan foreligge en positiv avklaring i løpet av kort tid, uttalte konstituert konsernsjef Gunstein Lauvrak, i pressemeldingen. Slik gikk det ikke, og på fredagen, nest siste messedag, ble oppbudet meldt inn til Agder tingrett.

Svært trist dag

Det var Fædrelandsvennen som i slutten av april

meldte at konkursen i Agder Gruppen kan være en av Norges største målt i gjeld. Samlet har de tre selskapene i konsernet, Agder Gruppen, Agder Anleggscenter AS og Agder Rental AS, oppgitt en gjeld på 2,5 milliarder kroner.

I tillegg til i Kristiansand har de avdelinger i Sandnes, Førde, Fauske, Bergen, Drammen, Larvik og Oslo.

I en pressemelding sendt ut etter at konkursen var gjort kjent, skrev selskapet:

«Dette er en svært trist dag, ikke minst for konsernets mange ansatte.

Omfanget av Agder Gruppens finansielle utfordringer ble først gjort kjent for styret og de finansielle eierne for kort tid siden.

Agder Gruppen har vært gjennom en periode med rask vekst, hvor økte renter, et svekket markedssentiment kombinert med større avvik i håndteringen av finansielle engasjementer, har ført til en hurtig forverring av selskapets evne til å betjene sine løpende forpliktelse.

Det har i den siste tiden pågått en intens prosess rundt mulige løsninger for å redde konsernet. Dessverre har det i løpet av prosessen blitt klart at omfanget

Agder Gruppen hadde så vidt rukket å flytt inn i de nye lokalene på Berger, nord for Oslo, før konsernet gikk konkurs.

av utfordringene er klart større enn opprinnelig antatt, slik at en redningsaksjon ikke var mulig. Styret hadde dermed ikke noe annet valg enn å begjære oppbud. Dette beklages på det aller sterkeste overfor alle involverte.

Styret har ingen kommentarer utover denne pressemeldingen. Eventuelle spørsmål bes rettet til bobestyrer som ventes å bli oppnevnt snarlig.»

Agder Rental er solgt

Etter konkursåpningen i Agder Gruppen AS og tilknyttede selskaper, har boet drevet utleievirksomheten i Agder Rental AS videre. Nå er det solgt til Nordic Heavy Rental AS.

– Det har vært nedlagt et omfattende arbeid med sikte på å kunne overføre en igangværende virksomhet til ny eier, for derved å begrense tap for kreditorer, redde flest mulig arbeidsplasser og unngå stans i pågående prosjekter hos kunder, skrev Advokatfirmaet Kjær DA, ved bostyrer og advokat Christian Bohne,

i en melding til oss kort tid før bladet gikk i trykken.

Etter forhandlinger med flere interessenter inngikk konkursboet lørdag 18. mai avtale med Nordic Heavy Rental AS, om salg og videreføring av vesentlige deler av virksomheten i Agder Rental AS. Kjøper har som intensjon å tilby ca. 40 ansatte stilling i det nye selskapet.

Gjennomføring av avtalen forutsetter endelig godkjenning i de involverte finansinstitusjonenes kredittkomiteer. Dette skal være avklart innen 31. mai 2024.

Nordic Heavy Rental AS (tidligere Polar Rental AS) er et selskap kontrollert av Jotunfjell Partners AS.

Det arbeides videre med salg av resterende eiendeler i Agder Rental AS, Agder Anleggscenter AS og Agder Gruppen AS. ●

Webasto
Feel the Drive

Vi elektriserer anleggsindustrien
Påliteilig & Robust - Varme & Klima løsninger

www.webasto-comfort.com

Western dumperhengere

Western har et bredt utvalg av tilhengere av høy kvalitet. Modellene er godt utstyrt, og har mange detaljer som gjør Western til et godt valg ved kjøp av tilhenger. **Ta kontakt for et godt tilbud**

- Fjæring på aksler og drag(DLH)
- Hydrauliske eller luft bremses
- Hydraulisk baklem
- Spreaderlem, sidehengslet på LD
- Parkeringsbrems
- Bremses på begge aksler
- Belysning i LED -alle lys

elme
MAGNETS
Quality lifting

Løftemagneter og Metallseparatorer

Egen produksjon, reparasjon og service

elmemagnets.com info@elmemagnets.com Tel: +46 476-150 05

ÄLMHULTS EL-MEK AB

BESTE ANLEGGSBILDE

Vinneren av forrige utgaves fotokonkurranse «beste anleggsbilde» var Rune Rørvik fra Eco Drilling i Sandefjord. Vi gratulerer! Vår tøffe termoflaske er på vei i posten. Vinnerbildet ser du her:

Bildet er tatt i Nes Kommune, Årnes, der 800 meter med stikkledninger bores ved Glomma.

MÅNEDENS SUDOKU

LETT

	6	2	8		1	3	4	9
8				7	3	2	5	
		4	9			8	7	
	9	7			5	1	3	2
1				3				
5	8	3		1	9			
9			5	6	8		2	7
6	7	8	3			9	1	
							8	3

AVANSERT

			1					7
7		2	8					3
1	9				7	4		
				2		8	5	
	1	8		9				
				1				
		5				2		8
6								
	3			6	5	1		

LØSNINGEN PÅ FORRIGE UKES AVANSERTE SUDOKU:

1	8	5	7	6	3	4	9	2
9	6	2	4	1	5	3	8	7
3	7	4	9	2	8	5	1	6
4	9	6	1	5	7	8	2	3
2	1	8	3	9	6	7	5	4
7	5	3	2	8	4	1	6	9
5	3	1	6	7	2	9	4	8
6	4	9	8	3	1	2	7	5
8	2	7	5	4	9	6	3	1

Send inn løsningen på avansert sudoku, innen 19. juni, på e-post til anleggsmaskinen@mef.no, og du kan vinne premie! Merk e-posten «Sudoku 4».

FOTO-KONKURRANSE!

Send inn det beste anleggsrelaterte sommerbildet! Det kan være et prosjekt, en maskin, en eller flere personer på et anlegg, eller noe helt annet - så lenge det er anleggsrelatert - send det inn til oss. Vinnerbidraget kommer naturligvis på trykk i neste utgave! Send inn ditt bidrag til anleggsmaskinen@mef.no, innen 19. juni, og merk e-posten «sommerbilde».

PROCUT AS

Har du behov for en ny dieseltank eller tilbehør til tanken din?

dieseltank.no

Abax AS

3264 LARVIK
Tlf: 22 22 22 99
kundesenter@abax.no
www.abax.no

ABK-Qviller Anlegg

Postboks 64 Vollebakk
Tlf: 23 17 05 20
post@abkqviller.no
www.abkqviller.no/anlegg

Akershus Traktor AS

2069 JESSHEIM
Tlf: 63 94 85 80
post@akershustraktor.no
www.akershustraktor.no

Andreas Stihl AS

3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no

Ankerløkken Equipment AS

1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerlokken.no
www.ankerlokken.no

Banefilter AS

5216 Lepsøy
Tlf: 975 98 058
karsten@banefilter.no
www.banefilter.no

Blinken AS

1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

**BNP PARIBAS
LEASING SOLUTIONS**

6010 Ålesund
Tlf: 70 15 40 00
leasing.norway@bnpparibas.com
www.leasingsolutions.bnpparibas.no

Brødrene Dahl

PB 6146 Etterstad,
0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

C. Grindvold AS

0976 OSLO
Tlf: 22 82 00 00
firmapost@grindvold.no
www.grindvold.no

CEJN Norden AB

Box 245, 54125 Skövde, Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

Cramo AS

Pb. 34 Alnabru,
0614 OSLO
Tlf: 23 37 55 60
info.no@cramo.com
www.cramo.no

Dagenborg Maskin AS

9018 Tromsø
Tlf: 77 60 73 30
post@dagenborg.no
www.dagenborg.no

DRIV energi AS

Postboks 343,
3301 Hokksund
Tlf: 32 75 90 80
post@drivenergi.no
www.drivenergi.no
Facebook: @drivenergi

Eikmaskin AS

Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Entrack AS

Framveien 2,
2264 Grinder
Tlf: 62 94 54 40
firmapost@entrack.no
www.entrack.no

Epiroc Norge AS

Postboks 336,
1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
epirocnorge@epiroc.com
www.epiroc.com

Eterni

Tlf: 08462
post@eterni.no
www.eterni.no

Exero AB

Önskan 222, 895 97 Skorped
Tlf: 0046 661 140 880
info@exero.se
www.exero.se

Felleskjøpet Agri

2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjopet.no
www.felleskjopet.no

FH Carlsen AS

3234 Sandefjord
Tlf: 92 01 66 67
post@crushing.no
www.crushing.no

Forcit Norway AS

Tlf: 32 85 09 00
post@forcit.no
www.forcit.no

Fredheim Maskin

Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS

7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Furnes Jernstøperi AS

2335 STANGE
Tlf: 62 53 83 00
alg@furnes-as.no
www.furnes-as.no

Geomatikk AS

0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no

Gjerstad Products AS

4993 Sundebru
Tlf: +47 37 11 91 00
mail@gjerstad.com
www.gjerstad.com

Grønt Punkt

Postboks 91 Skøyen
0212 Oslo
Tlf: 22 12 15 00
post@grontpunkt.no
www.grontpunkt.no

Gummi-Industri AS

3474 ÅROS
Tlf: 90 55 22 32
post@gummi-industri.no
www.gummi-industri.no

Hardlife AS

5309 Kleppestø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heidenreich AS

2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heidenreich.no
www.heidenreich.no

Hella Maskin AS

3962 Stathelle
Tlf: 35 96 72 72
post@hella.no
www.hella.no

HYMAX AS

Strandsagveien 14
Tlf: 62 33 06 60
hymax@hymax.no
www.hymax.no

If Skadeforsikring NUF

Postboks 240,
1326 Lysaker
Tlf: 02400
www.if.no

Istrail AS

3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

Keddell & Bommen AS

0374 Oslo
Tlf: 22 06 15 00
olje@keddell.no
www.keddell.no

Kiesel Norge AS

1405
Tlf: 64 86 94 28
info@kiesel.no
www.kiesel.no

Komatsu Forest AS

Uthusvegen 18,
2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Llentab

0663 Oslo
Tlf: 97707300
post@llentab.no
www.llentab.no

Mathisen Maskin AS

Avd. Sørreisa: Gottesjord,
9310 Sørreisa.
Tlf: +47 915 94 151
arne@mathisenmaskin.no
www.mathisenmaskin.no

MEC-TEC AS

Ingeniør Rybergsgt. 99,
3027 Drammen
Tlf: 33772572
mecotec@mecotec.no
www.mecotec.no

Megger AS

Bjørnstadmyra 7,
1712 Grålum
Tlf: 22280040
post@megger.no
www.megger.no

MG Salg og Utleie AS

Fossegrenda 3,
7038 Trondheim
Tlf: 73 96 26 00
post@mgsalg.no
www.mgsalg.no

**MOLDEGAARD MARITIME
LOGISTICS AS**

Birger Hatlebaksv. 22,
6415 MOLDE
Tlf: 71 25 06 30
firmapost@moldegaard.as
www.moldegaard.no

Naboen AS

4353 Klepp Stasjon
Tlf: 51 81 03 00
utleie@naboen.no
www.naboen.no

NCGeo AS

1339 Vøyenenga
Tlf: 67 17 75 15
post@ncgeo.no
www.ncgeo.no

Nor Slep AS

PB.1252,
3205 Sandefjord
Tlf: 33 48 93 70
norslep@norslep.no
www.norslep.no

Nordea Finance Equipment AS

Postboks 105,
1325 LYSAKER
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.nordeafinance.no/bedrift

Nordisk Dekk Import AS

4262 AVALDSNES
www.nidas.no

Nordisk Fjellsprengning

3241 Sandefjord
Tlf: 33 48 95 50
post@nordiskfjellsprengning.no
www.vestfold-fjellboring.no

Norva 24 AS

6783 Stryn
post@norva24.no
www.norva24.no

Oldroyd AS

Industriveien 1,
3766 Sannidal, Norway
Tlf: +47 35 98 75 50
mail@oldroyd.no
www.oldroyd.no

Orica Norway AS

3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Power Tools Norge

Hallenåsen 4
1389 Heggedal
Tlf: 951 74 007
powertools@online.no
www.ptools.se/no

Pumpe-service AS

Tlf: 23 33 84 00
post@pumpe-service.no
www.pumpe-service.no

Rototilt AS

2020 SKEDSMOKORSET
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Sandvik Norge

2013 SKJETTEN
Tlf: 63 84 81 00
www.rocktechnology.sandvik

Scandia Maskin AS

3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

SK Produkter

1471 Lørenskog
Tlf: 67 97 40 30
info@skprodukter.no
www.skprodukter.no

Smartdok AS

Snømusstien 1,
9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smartdok.com
www.smartdok.com

SMP Parts Norge AS

3516 Hønefoss
Tlf: 32875850
norge@smpparts.com
www.smpparts.com/no

Spartveit AS

3261 Larvik
Tlf: 911 26 949
tes@spartveit.no
www.spartveit.no

SSAB Svensk Stål AS

Pb. 47, 1314 Vøyenenga
Tlf: 23 11 85 80
www.ssab.se

Storebrand

Postboks 500,
1327 LYSAKER
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Strømberg Plast AS

Postboks 3,
2005 RÆLINGEN
Tlf: 64802909
office@strombergs-plast.no
www.strombergs-plast.no

Systemblokk

3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no

Veim AS

3414 Lierstranda
Tlf: 32 84 94 20
kjell@veimas.no
www.veimas.no

Volue

Postboks 9008,
0186 Oslo
Tlf: 73 80 45 00
gemini@volue.com
www.volue.com/construction-software

Volvo Maskin AS

Postboks 603
1411 Kolbotn
Tlf: 66 81 86 86
firmapost@volvo.no
www.volvomaskin.no

Wacker Neuson AS

Trondheimsvegen 503,
2016 Frogner
Tlf: 63868900
www.wackerneuson.com

Wdf Isolasjon AS

4886 Grimstad
Tlf: 47 23 03 85
dagfinn@wdf.no
www.wdf.no

WIKS AS

1617 Fredrikstad
Tlf: 950 71 777
kontor@wiks.no
www.wiks.no

XploSafe AS

1340 Skui
Tlf: 22 53 54 54
info@xplosafe.no
www.xplosafe.no

Zirius AS

Tlf: 40 00 77 07
alg@zirius.no
www.zirius.no

Ølen Betong AS

Tlf: 53 77 52 00
mail@olenbetong.no
www.olenbetong.no

Østcom AS

2212 Kongsvinger
Tlf: 628 14 600
alg@ostcom.no
www.ostcom.no

Balslev.
EXPERT REISER SIDEN 1982

Bli med til verdens største anleggsmesse

MEF og Messereiser (Balslev) arrangerer turer til München og Bauma
7. - 13. april 2025

Skann QR-koden for mer informasjon

Ønsker du å motta nyhetsbrev med siste nytt fra bransjen?

Skann QR-koden for å melde deg på Anleggsmaskinens nyhetsbrev

Anleggs-
MASKINEN

En mislykket forenkling

Kort tid før Jan Christian Vestre skiftet departement, inviterte han til en frokostsamtale om en enklere hverdag for norske bedrifter. Jeg håper frokosten smakte bedre enn dommen over denne regjeringens forenklingsarbeid. Det står til stryk.

Da Vestre tiltrådte som statsråd i 2021 lovet han å gjennomføre ulike forenklingstiltak til en samlet verdi av 11 milliarder kroner for norske bedrifter. Så langt har regjeringen fjernet byråkratiske hindringer til en verdi av knapt to milliarder kroner. Regjeringen ligger dermed langt, langt bak det skjemaet de har satt opp for denne fireårs-perioden.

Den eneste trøsten den sittende regjeringen kan finne, er at den er omtrent like dårlig som alle regjeringer de siste 20-30 årene. Den byråkratiske jungel har vokst og vokst under alle næringsministre.

MEF-bedriftene opplever en hverdag med stadig nye dokumentasjonskrav, sertifiseringer og rapporteringer. Våre medlemsbedrifter må år for år øke sin administrative stab for å møte de kravene som våre departementer, direktorater, etater, fylker og kommuner stiller.

Vår bransje reguleres av ikke mindre enn 53 lover og forskrifter. Det er hundrevis av dokumentasjons- og rapporteringskrav. Det er graveforskrift og utstyrsspesifikk opplæring. Det er rapportering om kjøre- og hviletidsbestemmelser. Det er SSB-innrapportering og løyver for godstransport.

I staten er ikke en drill en drill. Hver type drill trenger ny spesifikk opplæring til alle ansatte. For hver ny servicebil må du dokumentere at du har fått opplæring – selv om du har kjørt ulike biler i 40 år.

Vi er ikke mot dokumentasjon og sikkerhet. Det er mengden som er problemet.

På ett av våre mange besøk ute hos medlems-

bedriftene, kunne Brevik Maskinentreprenør i Lier illustrere hvordan byråkrati-jungelen vokser. Den vel-drevne bedriften hadde i 2015 null kontoransatte. I 2016 kom den første. Deretter har bedriften vokst jevnt og trutt, ikke minst inne på kontoret. På åtte år er antallet administrative stillinger økt fra null til seks. De frykter at de må ansette enda flere på kontoret for å håndtere enda flere krav fra staten, særlig knyttet til dokumentasjon på miljøfeltet.

La det være klart: MEF er for et velorganisert Norge der næringslivet må svare ut en rekke krav til dokumentasjon og kompetanse. Vi forstår at noen søknadsprosesser kan ta litt tid og at det av og til kan være en kø av saker i ulike offentlige instanser. Det vi ikke kan forstå eller akseptere, er at summen av kravene øker hvert eneste år.

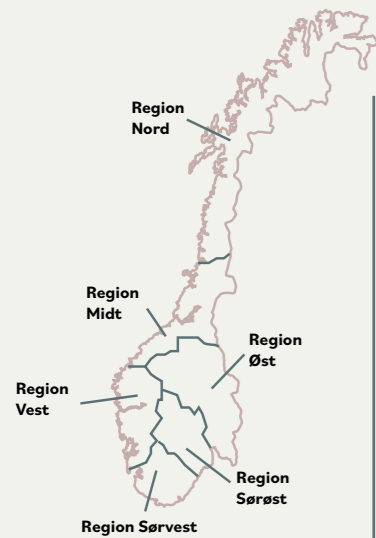
Vi forstår ikke at næringspolitikere aksepterer en virkelighet der de taper kampen mot de som uhemmet og uten mostand får sette opp den ene byråkratifellen etter den andre.

Vi har hørt nok fra ulike politikere fra de fleste partier som sier de skal gjøre Norge enklere. Det våre bedrifter trenger er politikere som faktisk gjør hverdagen enklere for norsk næringsliv. Vi vil utfordre de politiske partiene til å sette dette høyt på sin politiske dagsorden foran stortingsvalget i 2025.

Julie Brodtkorb
Adm.dir. i MEF

REGION VEST MEDLEMSMØTE I MÅLØY

Takk til alle medlemsbedrifter, handelsavtalepartnere og foredragsholdere som bidro til et trivelig og faglig nyttig medlemsmøte i Måløy, for MEF avdeling Sogn og Fjordane i slutten av april.

FAKTUR TIL FÆRØYENE

Til tross for en noe turbulent avreise med kansellert fly og ombooking via København, kom vi oss omsider til Færøyene for MEF region Vest sin årlige faktur. Stor takk til alle medlemmene som deltok, og en spesiell takk til leverandørene som også var med.

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

Servicekontoret
Fred Olsens gate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

Region Øst
Stolvstadvegen 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

Region Sørøst
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 913 27 357
region.sorost@mef.no

Region Sørvest
Kontor i Kristiansand:
Vige Havnevei 4, 4633 Kristiansand
Kontor i Stavanger:
Vassbotnen 23, 4033 Stavanger
region.sorvest@mef.no

Region Vest
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

Region Midt
Hornebergveien 1
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

Region Nord
Kontorer i: Hammerfest,
Tromsø og Bodø
Telefon: 95 84 50 50
martin.gronnsllett@mef.no

Seksjon Ressurs og miljø
- Skog
- Brønn- og spesialboring
- Gjenvinning
Fred Olsens gate 3,
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

REGION MIDT

MEDLEMSMØTE PÅ RØROS

17. april ble det avholdt et lokalt medlemsmøte på Røros. **Takk til alle som kom!**

REGION ØST

NYTT VARAMEDLEM I STYRET

Nytt varamedlem i styret i MEF Østfold er Lisbeth Iversen, som jobber som kontormedarbeider hos Petter A. Olsen AS på Hvaler. **Velkommen!**

25-ÅRS MEDLEMSKAP

Vi gratulerer Samuel Miniprojekt AS, Reiersen Entreprenør AS og Holtet Maskin og Transport AS som alle har vært medlem i MEF i 25 år. **Takk for tilliten og gratulerer så mye!**

NYE MEDLEMMER I REGIONEN

Innlandet

- › Land Anleggsgartner AS, Dokka
- › HTT Anlegg AS, Nord-Odal
- › Hans Olav Frøslid, Dokka
- › Søgård Maskindrift, Stange

Oslo/Akershus

- › EF Drift AS, Lørenskog
- › Nordre Høland Maskinstasjon AS, Bjørkelangen
- › Rune Romsdal AS, Ski
- › Høland Entreprenør AS, Hemnes
- › Norgrav AS, Lommedalen

Østfold

- › Halden Grunn & Anlegg AS, Halden

Vi ønsker dere velkommen til MEF, og gleder oss til å bli kjent med dere!

MÅNEDENS BEDRIFT I REGION ØST

Bedrift: Maskinentreprenør Karsten Mikalsen AS

Daglig leder: Erlend Mikalsen

Medlem siden: 2023

Hvor holder dere til: Fredrikstad

Arbeidsteder: Østfold

Hvilken arbeidsområder jobber dere **mest med:** Fjellsprengning, grunnarbeid og betongarbeid.

Hva slags faglig bakgrunn har dine ansatte: Alt fra lærlinger, høyere utdanning eller fagbrev innenfor bygg- og anleggsbransjen.

Hvor mange ansatte er dere: 13

Hvorfor er dere medlem i MEF: Vi er medlem av MEF for å være en del en stødig organisasjon. Samtidig kunne økt bedriftens kunnskapsnivå med MEF sine kurs og arrangement.

MEDLEMSBESØK I REGIONEN

Region Øst har vært på flere medlemsbesøk denne våren. Vi har besøkt Enviro Entreprenør AS, Sigurd Furulund Maskin AS, Odal Anleggsdrift AS og et av de nyere medlemmene våre, Karsten Mikalsen AS. **Takk for trivelige besøk hos alle sammen!**

MÅNEDENS LÆRLING I REGION ØST

Navn: Morgan Mork Lund

Alder: 20 år

Bedrift: Martinsen & Sønn

Utdanning: Vg1 Teknisk og ind. produksjon, Vg2 anleggsteknikk

Fag: Anleggsmaskinførerfaget

Hva liker du best med jobben: At det er variasjon i det daglige arbeidet, og at det er spennende. Jeg får vært med på mye forskjellig.

Interesser/hobby: Mesteparten av tiden går til jobb og gårdsdrift

REGION SØRVEST

ÅRETS OPPLÆRINGS-
BEDRIFT I SØR-ROGALAND

Vi gratulerer Haugslund som årets opplæringsbedrift i Sør-Rogaland i 2023. Ola Bjørn og gjengen gjør en fantastisk innsats med oppfølging av lærlinger!

REGION NORD

ÅRETS SCOOTERTUR

Da var årets scootertur for Finnmark gjennomført. Det ble en lang tur fra Karasjok/Kirkenes til Sariselka med tungt føre og mye vann, noe som gjorde at det var en sliten gjeng til middag på fredag. Som en følge av forholdene tok derfor en gjeng turen med bil på lørdag for å hente biler og hengere, slik at hjemturen skulle gå noe enklere. Lørdag ettermiddag var det tid for bowlingturnering med flotte premier før en bedre middag. Takk for en trivelig helg i Finland!

LÆRLINGEKURS I TROMSØ
I STRÅLENDE SOL

OKABs Truls og Jonny reiser i disse tider rundt i hele Nord-Norge og kurser OKAB-lærlinger innen stikking- og tegningsforståelse. Stor takk til Workinn AS for lån av praksisområde og møterom i år igjen.

MEDLEMSMØTE I ALTA

Vi hadde en trivelig lunsj med en påfølgende god samtale med de oppmøte på medlemsmøte i Alta. Vi har fått inn en rekke gode innspill på saker som vi skal jobbe videre med i forbindelse med disse møtene, og vi håper at deltakerne også synes dette har vært nyttig. Takk til alle!

MEDLEMSMØTE
OG BEDRIFTSBESØK
I VADSØ

MEF region Nord og Julie Brodtkorb har vært på medlemsmøte og bedriftsbesøk i Vadsø. Det var særdeles hyggelig med medlemsmøte med over 20 deltakere i Vadsø. Julie snakket litt om hva vi holder på med i MEF, og vi fikk en svært nyttig runde rundt bordet med saker som vi skal jobbe videre med. I tillegg til medlemsmøte fikk vi oss en tur innom Kivjoki, Birger Mietinen og Graving og transport. Stor takk til Birger Mietinen som var vertskap for medlemsmøtet!

MEF SKOG

MEDLEMSBESØK OG
SMARTMEF

MEF Skog er på rundtur rundt i Norge for å besøke våre medlemsbedrifter og hjelpe til med SmartMEF. Denne våren har vi blant annet besøkt Lunde Skog på Toten, Sjøheim Skog på Dokka, Raa Skogsdrift AS i Halden og Hans Kr. Struksnæs AS. Takk for besøket!

FØLG MEF OG OKAB

i sosiale medier for siste nytt og oppdateringer i bransjen:

Facebook.com/mefnorge
Facebook.com/okabnorge
Instagram.com/mef_norge

FØRSTE ORDINÆRE
STYREMØTE

MEF Skog hadde i slutten av april sitt første ordinære styremøte etter årsmøtet i mars. Ny i styret, Bjørn Vegard Lierhaugen, ønskes velkommen av styreleder Lars Ragnvald Tveitan.

REGION SØRØST

50-ÅRS
MEDLEMSKAP

Vi gratulerer Golberg AS i MEF avd. Buskerud med hele 50 års medlemskap i MEF. Takk for tillitten!

DEVELON

Doosan endrer navn til Develon

Nytt navn – det samme produktet
og de samme menneskene

ROSENDAL[®]
MASKIN

NYHET

Klikk på koden gjennom mobilkameraet for å lese mer

Nå kan du gi
digitale verdikort
til dine ansatte

Nå kan du enkelt gi bort drivstoff, bilvask, mat og drikke til dine ansatte. Velg ønsket verdi på kortet som passer deres behov best.

CIRCLE **K** PRO™